

Sunndal kommune
- kraftsenteret mellom fjord og fjell

Økonomiplan 2021 — 2024

Årsbudsjett 2021

Sunndal Kommune

Kommunedirektørens forslag presentert 04.11.2020

Status og rammebetingelser

Utvalgte nøkkeltall

Hovedtall i budsjettet	Handlingsregel
Totale driftsinntekter 2021	737 602
Totale driftsutgifter 2021	758 713
Netto driftsresultat 2021	6 311
Driftsresultat i prosent av driftsinntekter	-0,9 %
Antall innbyggere - prognose	6 942
Renteutgifter	6 600
Netto lånegjeld	435 780
Avdrag	23 600
Eiendomsskatt	72 690
Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter	2,9 %
Disposisjonsfond	90 011
Årlige investeringer	71 950
Andel lånefinansiering	75,4 %

Kommunedirektørens innledning

I likhet med de fleste kommuner i Norge er det for Sunndal en nedadgående prognose for befolkningsutvikling. Demografi – befolknings sammensetning - er utgangspunktet for statens overføringer av inntekter til kommunen, og det er viktig å vurdere, planlegge og iverksette tiltak før inntektsoverføringen reduseres. Endring i folketall slår direkte inn i kommunens utgiftsbehov. I takt med at barnetallene går ned må kostnadene reduseres i barnehage og grunnskole, samtidig som utgiftsbehovet på sikt øker på grunn av vekst i antall eldre.

Sum sentrale inntekter reduseres med 4,1 mill kr pr år pga redusert eiendomsskatt på verker og bruk. Endringene utover det skyldes endring i folketall og demografi.

Sum beregnede sentrale inntekter (mill kr) ekskl. korona-kompensasjoner:

År	Sentrale inntekter	Endring
2020	558 897	
2021	545 677	- 13 220
2022	535 202	-10 475
2023	525 745	-9 457
2024	516 612	- 9 133
	Sum endring	-32 285

Sunndal har målsetting om et bærekraftig og variert næringsliv, som kan medføre flere arbeidsplasser og økt bosetting. Også for kommunen er det viktig å framstå som en attraktiv arbeidsgiver for å sikre seg tilstrekkelig og riktig kompetanse i framtida. Det er veldig viktig å markedsføre og framsnakke Sunndal som en god kommune å bo og arbeide i.

Alt dette danner grunnlaget for en bærekraftig utvikling av kommunen og kommunens tjenester, samt selve Sunndal-samfunnet inn i framtida.

Sunndal kommune er omstillingsdyktig. Korona-krisen med nedstengning over natten ble veldig godt håndtert av organisasjonen, folkevalgte, ledere og medarbeidere. For alle områder vil det være konstant omstilling og utvikling framover.

Helse og omsorgstjenesten har de siste åra gjennomført store endringer i tjenestetilbudet. Det viktigste er at fokus og tilbud er endret fra institusjonsbasert til hjemmebasert omsorg. Fra totalt 106 institusjonsplasser i 2016, er målsettingen 60 plasser for 2021. Dette har vært vellykket, og det viser seg også at brukernes behov samsvarer. Det må fortsatt jobbes med at Sunndal kommune gir trygghet for omsorg – til alle og på riktig nivå. Helse og omsorgstjenesten er krevende å budsjettere – demografien er kjent, men antall brukere og behovsnivå er mer uforutsigbart.

De nærmeste årene blir det ingen store endringer i antall eldre, men framover vil det være flere i kategorien eldre. Disse vil ha andre ønsker og behov enn hva dagens eldre har.

Helse og sykdommer er også i utvikling – helsen er bedre, og sykdomsbildet endres. Det er forventet at demens vil utgjøre en større andel framover. Det som gjøres av utvikling i dagens tjenester vil gjøre oss bedre rustet når økningen i antall eldre kommer. Velferdsteknologien må fortsatt ha fokus, for å bidra til at hjelpebehovet dekkes med flere eldre og færre i arbeidsdyktig alder.

Barnehagetjenesten har i løpet at de siste åra tatt i bruk nye og brukertilpassede lokaler for 2 barnehager. Det gjenstår å finne gode løsninger for Holten og Tredal barnehager.

Utviklingen i barnetall vil medføre redusert behov for plasser i åra framover. For årene framover er fødselstallet forventet å være mellom 50 og 60. Det er derfor viktig å gjøre strukturelle grep og vedtak når barnehage og skolebruksplan skal behandles, samtidig som det skal være et godt pedagogisk tilbud.

Grunnskoletjenesten opplever økning i antall elever i 2021, deretter er nivået synkende. Sunndal brukte i 2019 kr 125.000 per elev i grunnskolen, dette var kr 25.000 mer enn Oppdal. Dette skyldes i hovedsak struktur. Det vil derfor være viktig å gjøre vedtak for framtida når barnehage og skolebruksplan skal behandles.

Innvandrertjenesten er en tjeneste som fortsatt opplever et synkende behov. Med dagens korona-epidemi og nasjonale målsettinger, ser det ut til å vedvare. Det er utfordrende å beregne statens tilskudd – delvis fordi anmodning om bosetting ikke kommer før i desember, og delvis fordi erfaringen i 2020 er at det kommer færre til bosetting enn anmodningen.

Kulturtjenesten har opplevd stor inntektssvikt i forbindelse med korona-epidemien. Driftsnivået i Kulturhuset er vedtatt å tilpasses behovet. Kulturskolen vurderes å være viktig for barn og unge, og nivået holdes på samme nivå som i 2020.

Samarbeid i regionen – tjenestesamarbeid – er noe Sunndal er avhengig av for å kunne yte tilfredsstillende og effektive tjenester. Det siste som ble iverksatt er legevaktsamarbeid. Utfordringen med disse samarbeidene er at den økonomiske utviklingen i samarbeid/selskap ikke følger den kommunale økonomiske utviklingen. Dette må det fokuseres på framover, sammen med samarbeidspartnerne og gjennom utøvelse av eierskap.

Utfordringene kan i økonomiplanperioden oppsummeres slik:

1. Kostnadsnivået må tilpasses tilgjengelige rammer

- Struktur må vurderes
- Omfanget/nivået på tjenestene må vurderes
- Lovpålagte/ikke lovpålagte tjenester må vurderes

2. Ressursinnsatsen må vris fra oppvekstområdet til helse og omsorgstjenester.

Budsjett- og Økonomiplanprosessen

Kommunestyret behandlet budsjetttrammene i sitt møte 17. juni. Kommunedirektøren la fram innspill til innsparingstiltak og øvrige utfordringer i et budsjettseminar i kommunestyret 23. september.

Kommunedirektørens Økonomiplanforslag legges med dette fram i kommunestyret til orientering den 4. november, for så å gå ut på offentlig høring. Formannskapet skal behandle høringsuttalelser og gi sin budsjettinnstilling 1. desember og kommunestyret skal endelig behandle budsjett og økonomiplan i sitt møte 16. desember.

Prosess Budsjett 2021 og Økonomiplan 2021 – 2024

		MAI	JUN	SEP	NOV	DES
Ramme- og prioriteringsbehandling	F.skap/K.styre	28.05	17.06			
Budsjettkonferanse	K.styre/Adm			23.09		
Kommunestyret - presentasjon budsjett	K.styre				04.11	
Budsjettthøring	OO/TMK/AA				09.-13.11	
Formannskapsmøte	F.skap/K.styre				12.11	
Formannskapets budsjettinnstilling	F.skap					01.12
Kommunestyrets sluttbehandling	K.styre					16.12

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel 2020 -2030 er under ferdigstillelse og blir ventelig vedtatt i november.

Foreløpige mål og prioriterte strategier slik de foreligger pr 02.11.20.

Mål 1.

En attraktiv og mangfoldig kommune med stabilt folketall rundt 7.000 innbyggere i 2030

Prioriterte strategier

- Legg til rette for trivsel, integrering og inkludering i samarbeid med næringsliv og frivillige
- Markedsføre og framsnakke Sunndal som at god kommune å bo og arbeide i

Mål 2.

Bærekraftig og variert næringsliv – opprettholde en høy arbeidsplassdekning og rundt 3.800 arbeidsplasser i 2030

Prioriterte strategier

- Satse på regionalt samarbeid for å sikre eksisterende og utvikle nye arbeidsplasser
- Bidra til realisering av Todalsfjordprosjektet
- Styrke Sunndal som helårs reisemål under paraplyen Fossenes rike

Mål 3.

Bærekraftig forvaltning av natur og verneområder – reduserte klimagassutslipp

Prioriterte strategier

- Utarbeide eget klimaregnskap og –budsjett for den kommunale driften
- Delta aktivt i en kunnskapsbasert forvaltning av verneområdene i kommunen
- Bidra til reetablering av villaks og sjøørret i Driva

Mål 4.

God helse, livskvalitet og trivsel for alle

Prioriterte strategier

- Tidlig innsats og gode oppvekstmiljø for alle barn og unge uavhengig av sosial bakgrunn
- Planlegge for et aldersvennlig samfunn
- Sikre et godt og verdig liv for sårbare grupper

Mål 5.

Samfunnssikkerhet gjennom kompetanse og godt samarbeid

Prioriterte strategier

- Revidere ROS-analyser og beredskapsplaner som forankres i nyvalgt kommunestyre
- Sikre god helseberedskap med hensyn til legevakt og ambulanser
- Fysiske sikringstiltak i forbindelse med ras og flom

Mål 6.

Kompetent og omstillingsdyktig - sunn kommuneøkonomi i samsvar med nasjonale anbefalinger

Prioriterte Strategier

- Endret driftsnivå tilpasset inntekter og endrede behov
- Utvikle gode tjenester gjennom trepartssamarbeidet, samskapning med frivilligheten, innbyggere og tjenestemottakere
- Etablere heltidskultur

De framlagte utkast til foreløpige årsplaner har tatt utgangspunkt i de foreslåtte målene og strategiene. Dersom det blir endringer vil en måtte justere årsplan 2021 i henhold til dette.

Målsettingen i forhold til forbedringstiltak på gule og røde områder i Kommunebarometeret er ikke fullt ut innarbeidet på nåværende tidspunkt.

For 2021 vil hovedfokuset være konsolidering og fokus på balanse mellom inntekter og utgifter.

Statsbudsjettet og kommuneopplegget for 2021

I Statsbudsjettet legges det opp til en vekst i kommunenes frie inntekter med 2,0 mrd kroner. I tillegg gis det et særskilt tillegg på 1,9 mrd for å kompensere for skattesvikten som kommunene har opplevd i 2020 på grunn av pandemien. Dette gir en vekst på 0,5% i 2021 ut over inntektsnivået som ble anslått i kommuneøkonomiproposisjonen i mai.

SSB la fram en ny befolkningsframskriving i august. Dette skjer hvert 2. år. Statsbudsjettet har tatt hensyn til denne og justert kostnadene knyttet til den demografiske utviklingen i kommunene. I tillegg er også reduksjon i pensjonskostnader i 2020, mens forventet vekst i de samme i 2021 korrigert for i kommunenes frie inntekter.

Regjeringen har anslått de frie inntektene (skatt og rammetilskudd inkl naturressursskatt) for Sunndal til å øke med 2,3 hensyntatt endrede oppgaver som skal dekkes av disse. Da er ikke korona-tiltak innberegnet. Dette er ikke helt reelt da regjeringen tar utgangspunkt i folketallet pr 01.01.2020, mens rammetilskuddet beregnes av folketallet pr 01.07.2020 og skatteutjevningen på folketallet pr 01.01.2021. For en kommune med synkende folketall vil de frie inntektene bli lavere. Vi har beregnet veksten til ca 1,6% eller ca 7 mill kr.

Korona-situasjonen har preget 2020 og vil også sette sitt preg på neste år. Kommunen har blitt kompensert med ca 10 mill kr i ulike ordninger. Noen for å kompensere merkostnader og tapte inntekter, andre for å stimulere lokalt næringsliv. Det er varslet nye ordninger for 2021 og så langt dette er kjent er det tatt inn i budsjettforslaget. Hvordan situasjonen utvikler seg og dermed påvirker kommunens økonomi er svært usikkert. Spørsmålet vil være om situasjonen utvikler seg tilsvarende her som resten av landet eller om vi får lokale utslag som påvirker vår økonomi særskilt.

Regjeringen har i tillegg foreslått et økt innslagspunkt for tilskudd til ressurskrevende tjenester med 46 tusen utover lønnsvekst. Dette vil utgjøre ca 0,8 mill for Sunndal. Tilskuddet faller bort når bruker passerer 67 år og det er ikke foreslått endringer på dette punktet. Dette vil gi tilleggsutfordringer for Sunndal.

Av øvrige endringer kan nevnes overføring av skatteoppkreverfunksjonen til staten, overføring av tilskudd til livssynsorganisasjoner til staten, øremerking av tilskudd til frivilligsentraler, tilskudd til inntektsgradert SFO, økt aldersgrense for ettervern i barnevernet, økt tilskudd til habiliterings- og avlastningstilbud for barn og unge med nedsatt funksjonsevne. For vår kommune utgjør kompensasjon for bortfall av eiendomsskatt på verk og bruk et vesentlig beløp. Kompensasjonen reduseres fra 2020 til 2021 og videre. I 2021 utgjør kompensasjonen 4,3 mill., mens tapet så langt er på 12,3 mill.

Økonomiplan for 2021-2024

Beregningene av rammetilskuddet er slik:

Rammetilskuddet 2021	Totalt i mill
Innbyggertilskudd	173 429
Utgiftsutjevning	30 864
Helsestasjon/skolehelse	1 104
Lærertetthet	322
Komp. Eiendomsskatt	4 271
Habilitering og avlastning barn/unge	147
Inntektsgarantiordningen	-265
Distriktstilskudd Sør-Norge	9 631
Skjønnstilskudd	330
SUM	219 833
Anslag skatteutjevning	8 772
SUM	228 605

Utvikling nøkkeltall og teoretisk innsparingspotensiale

Tabellen vedrørende "Utvikling i økonomiske nøkkeltall" viser sammenligningstall med nabokommuner, kostragruppe og landsgjennomsnitt for noe få utvalgte sentrale nøkkeltall. Her ligger Sunndal godt an både mht frie inntekter pr innbygger, disposisjonsfond og lånegjeld. Men har et svakt netto driftsresultat i 2018 og 2019 sett opp mot de en sammenligner seg med.

I tillegg har vi valgt å ta med samme tabell som i rammesaken i juni. Denne viser noen sentrale tjenesteområder og potensiale for innsparinger dersom kommunen hadde hatt netto driftsutgifter på nivå med gjennomsnittet i Kostragruppe 11 som er ca 60 sammenlignbare kommuner med Sunndal.

	Sunndal 2018	Sunndal 2019	Oppdal	Surnadal	Kostragruppe 11	Landet uten Oslo
Prioritet						
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (B)	17,9 %	17,4 %	14,6 %	4,4 %	8,2 %	11,0 %
Økonomi						
Frie inntekter i kroner per innbygger (B)	59 099	61 911	56 958	59 989	59 704	57 299
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (B)	-0,4 %	-3,8 %	2,4 %	-2,6 %	-0,1 %	1,5 %
Netto lånegjeld i kroner per innbygger (B)	72 975	74 203	39 834	63 683	91 197	80 939
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter (B)	64,8 %	66,9 %	42,1 %	65,4 %	92,9 %	91,2 %

Tjeneste	Indikator	Sunndal	Oppdal	Surnadal	Lavest i KOSTRA - gruppen - kroner	Gjennomsnitt for gruppen	Innbyggere i målgruppen	Teoretisk handlingsrom i mill.	Teoretisk handlingsrom %
Grunnskole	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Grunnskole (B)	18 650	15 232	15 754	12 753	16 591	7 036	14,5	11,0
Pleie og omsorg	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Pleie og omsorg (B)	31 543	22 212	26 498	745	23 138	7 036	59,1	26,6
Barnehage	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnehage (B)	9 835	8 319	8 908	5 931	8 744	7 036	7,7	11,1
Kommunehel-se	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunehelse (B)	3 527	3 991	2 903	2 363	3 407	7 036	0,8	3,4
Sosiale tjenester	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Sosiale tjenester (B)	4 032	2 289	2 326	-1 397	2 438	7 036	11,2	39,5
Kultur og idrett	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kultur og idrett (B)	3 736	3 395	3 177	771	2 669	7 036	7,5	28,6
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Plan, kulturminner,	1 477	549	922	208	816	7 036	4,7	44,8

Økonomiplan for 2021-2024

Tjeneste	Indikator	Sunndal	Oppdal	Surnadal	Lavest i KOSTRA - gruppen	Gjennomsnitt for gruppen	Innbyggere i målgruppen	Teoretisk handlingsrom i mill.	Teoretisk handlingsrom %
	natur og nærmiljø (B)								
Adm, styring og fellesutgifter	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Adm, styring og fellesutgifter (B)	5 859	5 409	6 126	3 743	5 616	7 036	1,7	4,1
Brann og ulykkesvern	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Brann og ulykkesvern (B)	969	929	748	530	1 061	7 036	0	0
Kommunale boliger	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommunale boliger (B)	493	291	38	-1 302	-42	7 036	3,8	108,5
Samferdsel	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Samferdsel (B)	1 760	1 201	2 124	399	1 578	7 036	1,3	10,3
Næringsforv. og konsesjonskraft	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Næringsforv. og konsesjonskraft (B)	48	-1 340	-765	-4 128	-60	7 036	0,8	225,0
Kirke	Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kirke (B)	802	752	1 000	501	782	7 036	0,1	2,5

Budsjettrammer og budsjettområder

Kommunestyret behandlet i K.sak 36/20 budsjettrammene for Økonomiplanen og Budsjett 2021. Det ble da vedtatt at en skulle ta utgangspunkt i 2020-budsjettet og inkludere budsjettreguleringene fra 1. tertial 2020 med unntak av engangsreguleringene som i hovedsak omfattet korona-korreksjoner. Totalt utgjorde reguleringene 8,2 mill for tjenestene. Kommunestyret vedtok videre en ramme for innsparinger i 2021 på 23 mill kr på tjenestene.

Opprinnelig budsjett for tjenestene var 546,5 mill + reguleringer 1. tertial på 8,2 mill - innsparinger på 23 mill = ny ramme 531,7.

Som varslet i budsjettseminaret i kommunestyret i september foreslår kommunedirektøren å gjøre noen endringer i budsjettområdene. Eiendomstjenesten og Kommunalteknisk tjeneste slås sammen, men splittes i et selvkostområde og ett for øvrig virksomhet. Habiliteringstjenesten flyttes fra Helse- og omsorg til Helsetjenesten. Og Kommunedirektør, Økonomi, Personal, SIA, PPT og Plan, miljø og næring slås sammen i Kommunedirektørens stab. Endringene er kun flytting av rammebevilgning, ikke reell endring.

	Opprinnelig budsjett 2020	Innsparing ihht rammevedtak	Regulering 2020	Ny ramme	Endring budsjett-områder	Ny ramme	Budsjett-forslag 2021	Avvik fra ramme
Kommunedirektøren	18 939	-1 800		17 139	38 681	55 820	53 635	2 185
Økonomiavdelingen	7 176			7 176	-7 176	0		0
Personalavdelingen	8 384			8 384	-8 384	0		0
Politisk virksomhet	5 452			5 452	-205	5 247	5 247	0
Service- og informasjonavd	19 442			19 442	-19 442	0		0
Innvandrerstjenesten	34 469	-1 000	-5 400	28 069		28 069	23 319	4 750
PPT	0		2 650	2 650	-2 650	0		0
Konsesjonskraftinntekter	-6 000			-6 000	6 000	0		0
Grunnskolestjenesten	97 752	-3 700	-2 280	91 772		91 772	91 772	0
Barnehagestjenesten	50 652	-1 200	1 750	51 202		51 202	50 387	815
Helsetjenesten	38 577	-900	-1 100	36 577	44 680	81 257	81 457	-200
NAV	14 926	-1 000	-10	13 916		13 916	14 516	-600
Helse- og omsorgstjenesten	174 617	-8 000	10 810	177 427	-44 680	132 747	132 717	30
Plan- miljø og næringstj	7 815	-1 500	4 190	10 505	-10 505	0		0
Kulturstjenesten	17 971	-600	270	17 641		17 641	17 641	0
Kommunalteknisk tjeneste	22 657	-1 300		21 357	-21 357	0		0
Eiendomstjenesten	33 626	-2 000	-2 670	28 956	-28 956	0		0
Teknisk tjeneste	0			0	54 961	54 961	54 161	800
Teknisk tjeneste - VAF	0			0	-5 564	-5 564	-6 064	500
Sentrale inntekter og utgifter	0			0	4 597	4 597	12 734	-8 137
Bevilgninger drift	546 455	-23 000	8 210	531 665	0	531 665	531 522	143

Det er i tillegg etablert et avsnitt "Sentrale inntekter og utgifter". Det består av en sentral bevilgning knyttet til lønnsoppgjør som er flyttet ut av rammen til kommunedirektøren og konsesjonskraftinntekter som lå som eget område tidligere. Regjeringen har nylig lagt fram forslag om å øke rammetilskuddet i 2021 som en kompensasjon for ekstrakostnader i kommunene knyttet til Covid-19-tiltak. Kommunedirektøren har valgt å legge denne sentralt, da det ikke er mulig å angi hvilke tjenester som bør kompenseres.

I innsparingene hos Kommunedirektørens stab ligger også avvikling av skatteoppkreverfunksjonen. Her er det en inntektsreduksjon i rammetilskuddet som ligger utenfor tjenesteområdets rammer. Tilsvarende er statstilskudd flyktninger en sentral inntekt og må sees i sammenheng med rammereduksjonen til Innvandrer-tjenesten.

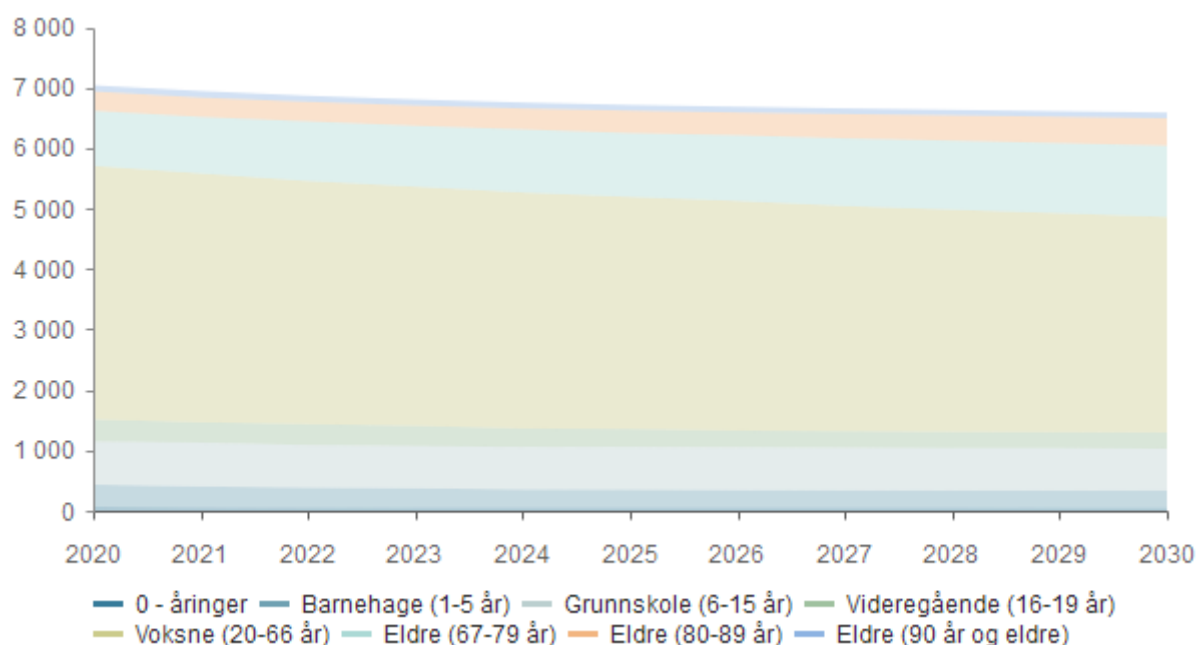
Befolkningsutvikling

Folketallsutvikling inkl. framskriving fra Statistisk Sentralbyrå

Statistisk Sentralbyrå ga i august 2020 ut en ny prognose for folketallsutviklingen for alle kommuner i Norge. Denne beregnes hvert andre år. Svært mange kommuner i distriktsnorge ser ut til å få en betydelig folketallsnedgang de nærmeste årene, slik også for Sunndal. I løpet av 2020 har folketallet falt under 7000 innbyggere og prognosen er dystre mht utviklingen videre.

I presentasjonen under har en valgt å ta med framskrivingene for de neste 10 år. Tallene vil selvsagt være mest sikre for de nærmeste årene. Og vil ikke nødvendigvis være så treffsikre ned på kommunenivå. Men tallgrunnlaget vil uansett være viktig for kommunens målsettinger og strukturdebatter, bl.a. innenfor barnehage, grunnskole og eldreomsorg.

Folketallet i tabellen for 2020 er pr 01.01.2020.

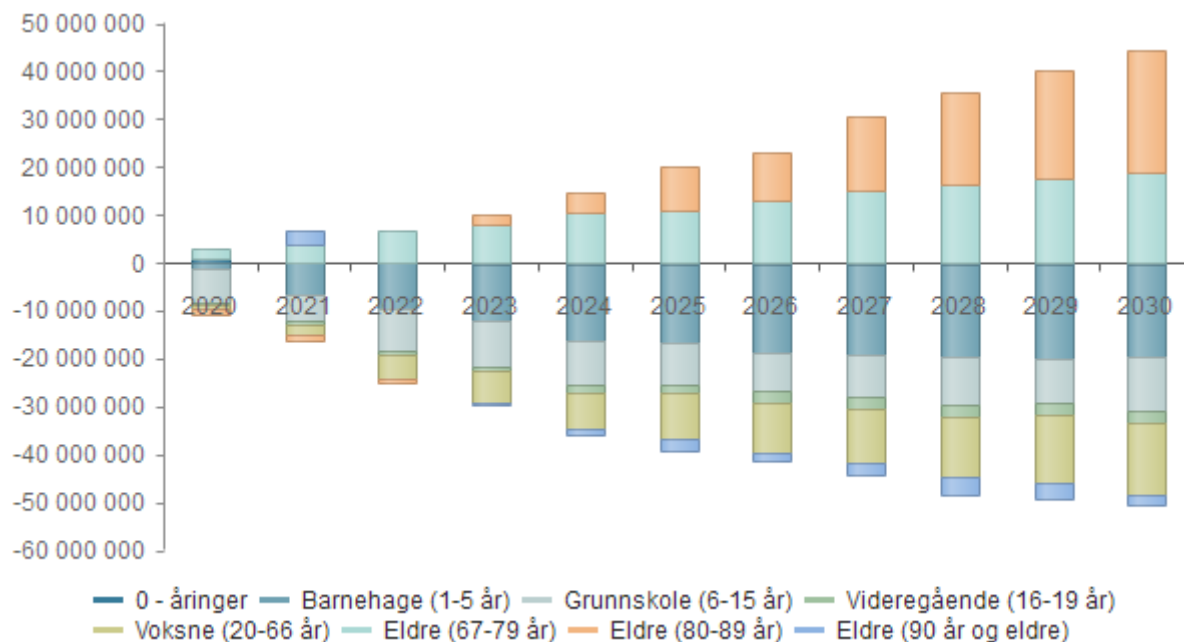
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
0 - åringar	67	57	56	55	55	55	55	55	55	54	54
Barnehage (1-5 år)	364	344	326	316	297	295	286	283	281	280	281
Grunnskole (6-15 år)	715	727	706	700	703	706	711	706	700	703	692
Videregående (16-19 år)	365	336	344	334	305	296	274	272	271	265	270
Voksne (20-66 år)	4 194	4 115	4 022	3 955	3 903	3 839	3 798	3 725	3 673	3 619	3 562
Eldre (67-79 år)	912	936	987	1 008	1 045	1 056	1 087	1 119	1 142	1 160	1 180
Eldre (80-89 år)	320	320	323	336	347	371	376	402	419	436	452
Eldre (90 år og eldre)	99	107	99	98	96	93	95	93	89	90	94
Total	7 036	6 942	6 863	6 802	6 751	6 711	6 682	6 655	6 630	6 607	6 585

Prognose type : Middels nasjonal vekst

Prognose periode : 10

Tabeller og grafer knyttet til "demografiutgifter" viser den økonomiske effekten av endring i befolkningsprognosen fra ett år til neste. I beregningene vil basisåret være året før første år i visningene. For eksempel vil 2019 være basisåret som det beregnes ut fra dersom 2020 er første år i tabellen og grafen. Beregning av økonomisk endring som følge av befolkningsutviklingen er basert på Teknisk Beregningsutvalg (TBU) sin beregningsmetode.

Demografiutgifter

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
0 - åringar	750 204	-833 560	-83 356	-83 356	0	0	0	0	0	-83 356
Barnehage (1-5 år)	-1 042 818	-5 739 412	-2 809 359	-2 142 511	-4 201 666	-457 590	-2 059 155	-540 946	-457 590	-228 795
Grunnskole (6-15 år)	-7 264 893	2 027 412	-3 547 971	-1 013 706	506 853	506 853	844 755	-844 755	-1 013 706	506 853
Videregående (16-19 år)	-267 312	-703 427	183 034	-192 152	-731 612	-180 077	-539 984	-48 577	-34 623	-138 215
Voksne (20-66 år)	-1 122 371	-996 810	-2 993 862	-1 542 645	-905 900	-2 003 182	-1 037 704	-756 636	-1 207 814	-1 313 614
Eldre (67-79 år)	2 217 384	1 478 256	3 141 294	1 293 474	2 278 978	677 534	1 909 414	1 971 008	1 416 662	1 108 692
Eldre (80-89 år)	-1 227 360	0	613 680	2 659 280	2 250 160	4 909 440	1 022 800	5 318 560	3 477 520	3 477 520
Eldre (90 år og eldre)	0	3 221 496	-3 221 496	-402 687	-805 374	-1 208 061	805 374	-805 374	-1 610 748	402 687
Total	-7 957 166	-1 546 045	-8 718 036	-1 424 303	-1 608 561	2 244 917	945 500	4 293 280	569 701	3 731 772

Økonomisk utvikling i planperioden

Kommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivarettatt over tid. For å kunne si noe om dette er kommunene fra 2020 pålagt å utarbeide finansielle måltall. Finansielle måltall kan gi et bedre grunnlag for beslutninger i økonomiplan- og budsjettprosessen, og bedre grunnlag for åpenhet og vurderinger av den økonomiske utviklingen i årsberetningen.

De finansielle måltallene må fastsettes av den enkelte kommune ut fra kommunens økonomiske situasjon.

Det er ikke gitt bindende regler for valg av måltall og hvilket nivå måltallene bør ligge på. Kommunene må selv ta eierskap til utarbeidelsen av og bruk av finansielle måltall som styringsverktøy.

Med finansielle måltall siktes det til politiske mål for økonomisk utvikling, eksempelvis mål for utvikling i netto driftsresultat, gjeldsgrad og driftsreserver. De finansielle måltallene vil kunne bidra til å øke bevisstheten om langsiktig økonomiforvaltning i budsjettprosessene og bedre kunnskapen om kommunens økonomiske stilling og hvilke politiske ambisjoner det er rom for i et lengre perspektiv.

Bestemmelsen om at kommunene skal utarbeide finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi er tatt inn i kommuneloven § 14-2, bokstav c.

For Sunndal kommune vil de finansielle måltallene tas inn i nytt økonomireglement som legges fram for kommunestyret til behandling samtidig med Økonomiplanen. Kommunedirektøren har foreslått følgende:

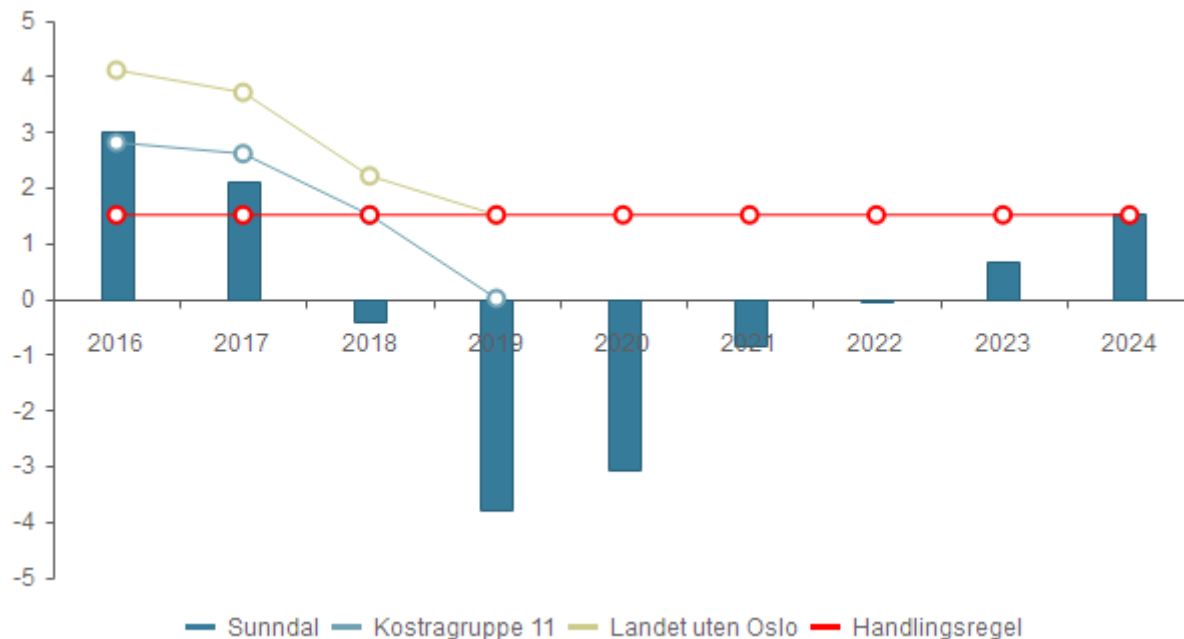
Kommunens finansielle måltall er:

- Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter
- Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter
- Egenkapitalkrav til investeringer
- Gjeldsgrad/Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter

De finansielle måltallene skal utarbeides i forbindelse med kommunens økonomiplan og budsjett.

Hvilke krav som skal stilles til de enkelte finansielle måltallene bestemmes hvert år i forbindelse med arbeidet med økonomiplan og budsjett.

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

	KOSTRA 2016	KOSTRA 2017	KOSTRA 2018	KOSTRA 2019	Budsjett 2020	Økplan 2021	Økplan 2022	Økplan 2023	Økplan 2024
Sunndal	3,0 %	2,1 %	-0,4 %	-3,8 %	-3,1 %	-0,9 %	0,0 %	0,7 %	1,5 %

Netto driftsresultat er summen av alle inntekter fratrasket alle utgifter. Dette er hovedindikatoren for økonomisk balanse i kommunesektoren. Nøkkeltallet beregnes som en prosent-verdi av netto driftsresultat som en andel av brutto driftsinntekter (dvs. alle driftsinntekter, både frie og i tjenestene).

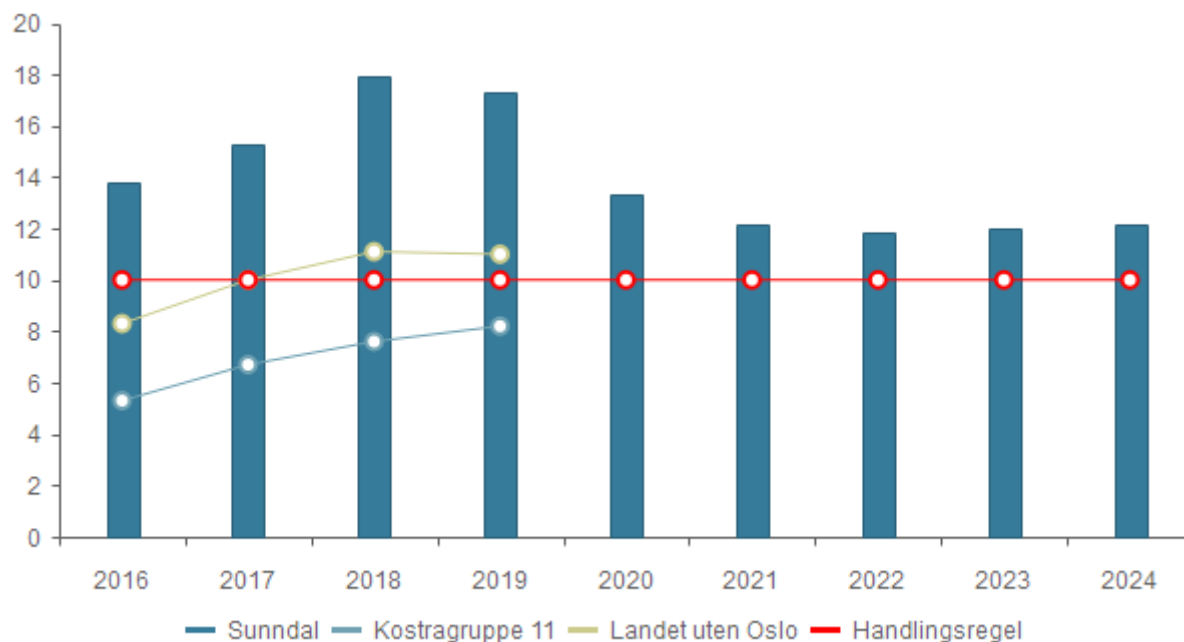
I fylket lå denne på minus 0,8% i 2019, mens den på landsbasis lå på pluss 1,5%. Sunndal hadde minus 3,8%. Det angir at driftsutgiftene er høyere enn driftsinntektene og at underskuddet dekkes av fondsmidler, dvs. tidligere oppspart resultat.

Sentrale myndigheter tilrår at indikatoren bør ligge på 1,75% over tid for å bevare kommunens formue over tid. Kun to kommuner i fylket oppnådde dette i 2019.

Kommunen må ha fokus på innsparinger og tjenestereduksjon for å kunne komme i balanse. Dette er ekstra krevende for kommuner som vår som trolig får en folketallsnedgang. Det betyr stadig synkende inntekter, mens mange utgiftselementer er krevende å få redusert da de er knyttet til struktur og drift av anlegg.

Kommunedirektøren foreslår at kommunen bør ha som mål å komme opp på 1,50% i dette nøkkeltallet i løpet av Økonomiplanperioden og mener det skal være realistisk.

Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter

	KOSTRA 2016	KOSTRA 2017	KOSTRA 2018	KOSTRA 2019	Budsjett 2020	Økplan 2021	Økplan 2022	Økplan 2023	Økplan 2024
Sunndal	13,8 %	15,3 %	17,9 %	17,3 %	13,3 %	12,2 %	11,9 %	12,0 %	12,2 %

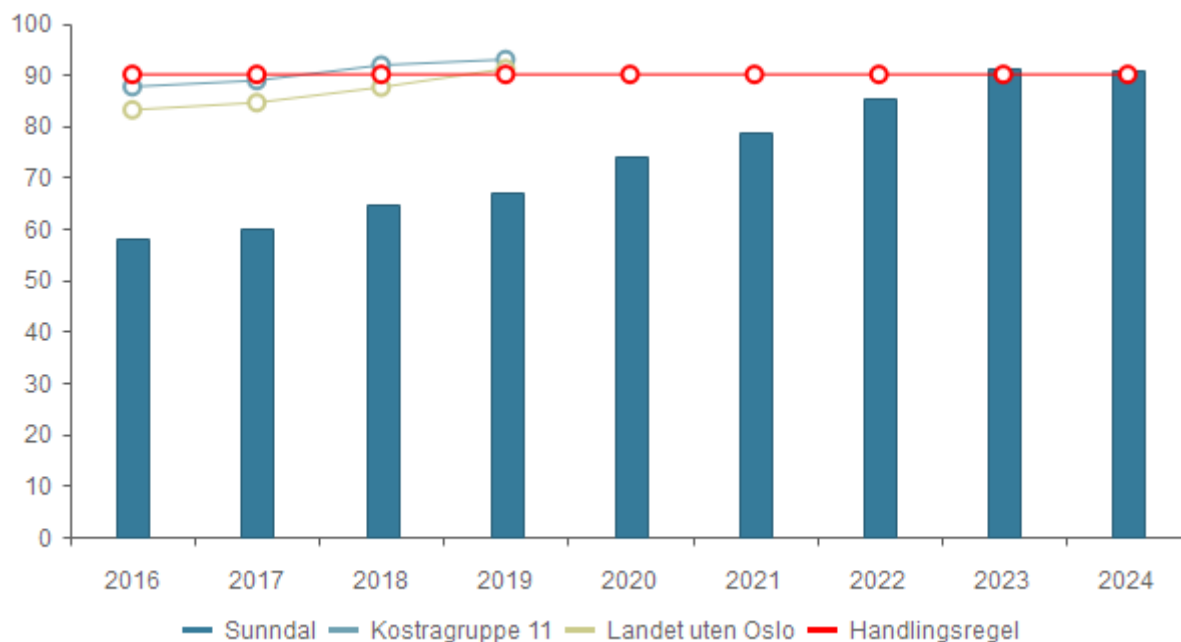
Disposisjonsfond er avsatte midler fra drift fra tidligere år, i praksis et opparbeidet overskudd eller egenkapital. Midlene kan benyttes både i drifts- og investeringsbudsjettet. Midlene kan anses som en buffer mot uforutsette hendelser, men vil også kunne være midler som jevner ut aktiviteten over tid. Midlene er de som må tas inn dersom driften går med et negativt netto driftsresultat slik som kommunen har vært nødt til å gjøre de siste årene.

Iflg sentrale myndigheter bør måltallet for disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter utgjøre 5-10%. I Møre og Romsdal lå måltallet på 7,8% i 2019 og landsgjennomsnittet var på 11%. Sunndal kommune hadde samme år 17,3% og lå med det som 3. beste kommune i fylket.

Et høyt disposisjonsfond gir stor økonomisk handlefrihet og betyr at kommunen trolig har god likviditet.

Kommunedirektøren foreslår at måltallet settes til 10% i økonomiplanperioden.

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

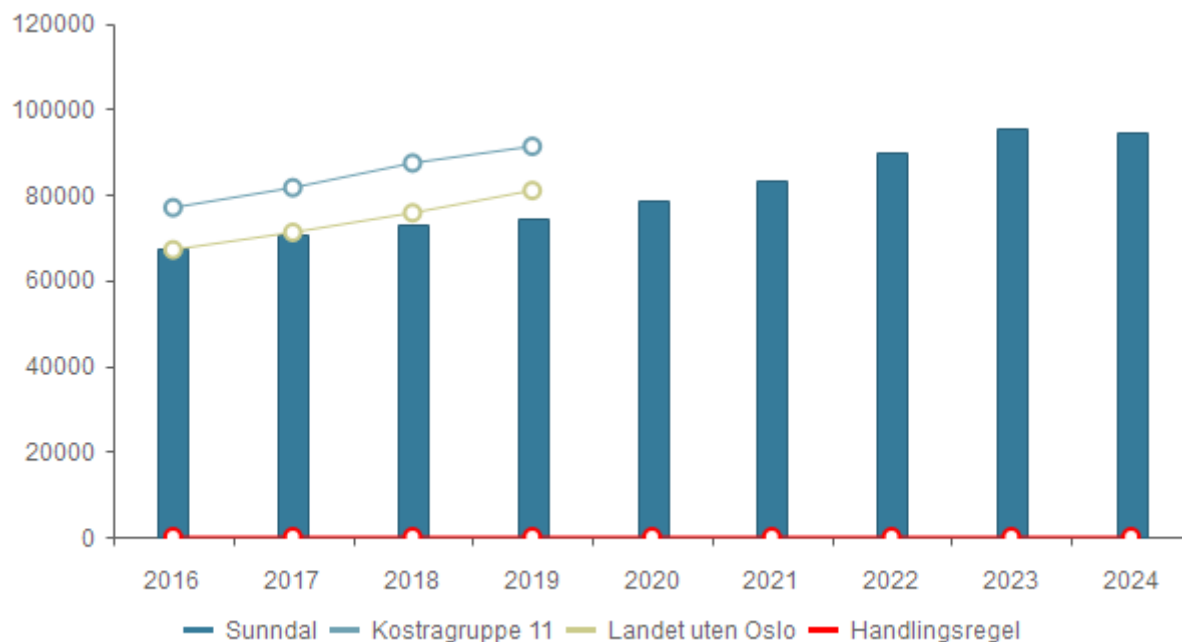
	KOSTRA 2016	KOSTRA 2017	KOSTRA 2018	KOSTRA 2019	Budsjett 2020	Økplan 2021	Økplan 2022	Økplan 2023	Økplan 2024
Sunndal	58,1 %	60,0 %	64,8 %	66,9 %	73,9 %	78,7 %	85,4 %	91,1 %	90,8 %

Kommunens langsiktige gjeld består av lån til finansiering av investeringer, lån til videreutlån og pensjonsforpliktelser. I netto lånegjeld er de to siste elementene ikke med. I tillegg er ubrukte lånemidler tatt ut av beregningen. Netto lånegjeld blir brukt som mål på kommunen sin gjeld som er knyttet til tjenesteproduksjonen.

Fylkesmannen anbefaler at kommunene har en gjeldsgrad på nivå med landsgjennomsnittet. Denne var i 2019 på 91,1%, mens fylket lå på 108,5%.

Sunndal Kommune har den nest laveste gjeldsgraden i fylket med 66,9% i 2019. Målsettingen må være å holde gjeldsgraden under landsgjennomsnittet på ca 90%.

Netto lånegjeld i kroner per innbygger

	KOSTRA 2016	KOSTRA 2017	KOSTRA 2018	KOSTRA 2019	Budsjett 2020	Økplan 2021	Økplan 2022	Økplan 2023	Økplan 2024
Sunndal	67 530	70 623	72 975	74 203	78 378	83 598	89 871	95 457	94 567

Netto lånegjeld pr innbygger er ikke foreslått som et finansielt nøkkeltall, men er mye brukt som illustrasjon på gjeldsnivået i kommunen.

Egenkapitalkrav til investeringer

Kommunedirektøren har i forslag til nytt Økonomireglement foreslått at også egenkapital-andel til finansiering av investeringer inngår som et finansielt måltall. Målet er å redusere gjeldsveksten og benytte et positivt driftsresultat eller tidligere oppsparte midler til å redusere den samme.

For økonomiplanperioden er det foreslått å bruke 3 og 4 mill av disposisjonsfond i hhv 2021 og 2022 til investeringer. I planforslaget er det positive netto driftsresultat på ca 4,8 og 10,7 og disse foreslås også brukt på investering.

Forslaget innebærer at 4% av investeringene dekkes av egenkapital i 2021 økende til 26% i 2024. Samlet for perioden 2021 til 2024 ligger egenkapitalandelen da på ca 13%.

Kommunedirektøren foreslår at måltallet settes til 10% over tid.

Hovedtallene i budsjettforslaget

Den følgende presentasjonen viser hovedelementene i driftsbudsjettet i Økonomiplanperioden. Detaljene i innsparinger og nye tiltak framkommer under hvert enkelt budsjettområde/tjeneste. Oppstillingen under avviker noe fra forskriftsskjemaene som tidligere var benevnt som budsjettsskjema 1A og 1B. Forskriftsskjemaene er presentert under "Budsjettvedtak".

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Oppr. bud. i fjor 2020	Økonomiplan			
		2021	2022	2023	2024
Inntekts- og formuesskatt	-196 765	-199 960	-197 531	-195 655	-194 087
Rammetilskudd	-232 242	-228 605	-229 859	-230 378	-230 913
Eiendomsskatt	-68 890	-72 690	-68 490	-64 290	-60 090
Andre generelle driftsinntekter	-55 000	-3 192	-3 192	-3 192	-3 192
Konsesjonsavgifter	0	-3 230	-3 230	-3 230	-3 230
Integreringstilskudd flyktninger	0	-19 500	-14 400	-10 500	-6 600
Konsesjonskraftinntekter	-6 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Naturressursskatt	0	-13 500	-13 500	-13 500	-13 500
Rammetilskudd - tilleggsbevilgning Covid19 2021	0	-5 734	0	0	0
Sum sentrale inntekter	-558 897	-551 411	-535 202	-525 745	-516 612

I avsnittet for "Sentrale inntekter" er kommunes frie inntekter presentert.

Anslag for Skatt og rammetilskudd er basert på KS sin prognosemodell. Inkludert i tallene ligger også kompensasjonsordningen for tap av eiendomsskatt for verker og bruk. Administrasjonen har vært i direkte kontakt med KS sine rådgivere for å kvalitetssikre prognosene.

Inntekts- og formuesskatt

Regjeringen har som målsetting at skatt på inntekt og formue fra personlige skattytere skal utgjøre ca 40% av kommunesektorens samlede frie inntekter. Gjennom 2020 har skatteinntektene i sektoren blitt svekket og det er i statsbudsjettet lagt opp til en betydelig økning i skattøret, dvs. andelen av skatten som tilfaller kommunene. Prognosen har tatt hensyn til dette. Det bør bemerkes at kommunene ikke får noen skatt fra bedrifter.

Skatteberegningen er gjort med utgangspunkt i estimert folketall for 2021 (SSB sin prognose) og utvikling i skatteanslaget for landet som helhet. Sunndal har de siste årene hatt en gjennomsnittlig skatteinngang på ca 92% av landsgjennomsnittet og økonomiplanen bygger på samme forutsetning. Selve skatteutjevningen regnskapsføres som en del av rammetilskuddet og utgjør i 2021 ca 8,5 mill i inntekt, som er på samme nivå som budsjett 2020.

Skatteanslaget har en fallende tendens gjennom planperioden og det er i første rekke knyttet til anslag på redusert folketall.

Rammetilskudd

Rammetilskuddet beregnes ut fra et stort sett med kriterier. Utgangspunktet for rammetilskuddet er innbyggertallet 1. juli året før (som for Sunndal var 7 004 nå i 2020). Hoveddelen av tilskuddet er et likt tilskudd pr innbygger, for 2021 satt til 24 761. Det utgjør ca 173 mill kr.

Kommunen får videre ca 31 mill kr i ulike utjevningsindikatorer. Vi har en noe eldre befolkning enn landsgjennomsnittet, noe lengre avstander i kommunen og ellers noen andre indikatorer som trekker dette opp, men også noen som trekker ned. Totalt et tillegg på 3 861 pr innbygger.

I tillegg kompenseres kommunen for utfasingen av eiendomsskatt på verk og bruk. For 2021 er denne beregnet til 4,2 mill kr. Og det er noen distriktsutjevnings- og andre skjønnsstilskudd.

Til slutt kommer en post som utjevner skatteinntektene mellom kommunene. Sunndal har en skatteinngang som ligger på om lag 92% av landsgjennomsnittet (inkludert naturressursskatt). Et fallende folketall vil gi betydelige effekter i inntektsutjevningen. I beløp er denne beregnet til 8,5 mill kr for 2021 og på et tilnærmer uendret nivå i årene som kommer.

Rammetilskuddet er også korrigert for oppgaveendringer som kommunene er omfattet av, bl.a. bortfall av skatteoppkreverfunksjonen mv. Her henvises til avsnittet om "Statsbudsjettet og kommuneopplegget for 2021" som ligger under kapittelet "Status og rammebetingelser".

Se egen kommentar knyttet til kompensasjon for merkostnader Covid19 i 2021.

Eiendomsskatt

Kommunestyret har vedtatt å gå over til å bruke Skatteetatens boligverdier som takstgrunnlag for boliger fra 2021. I tillegg justeres øvrige takster med 10% da sist hovedtaksering var gjennomført i 2011. Øvrige eiendommer utenom boliger planlegges taksert i løpet av 2021 med virkning for eiendomsskatten fra 2022. Kommunestyret har i tillegg vedtatt å beholde bunnfradraget på boliger og fritidsboliger på kr 200 000. Dette kommer i tillegg til et generelt fradrag for disse eiendommene i eiendomsskatteloven på 30%. Satsene for bolig og fritidsboliger beholdes på 3 promille for 2021 og på 7 promille for øvrige eiendommer. Effekten av disse vedtakene beregnes til ca 8 mill i økt eiendomsskatt.

Samtidig reduseres eiendomsskatten for verker og bruk med ca 4,1 millioner hvert år etter endringer i eiendomsskatteloven. Dette omfatter i praksis eiendomsskatt fra Hydro. 2021 er det 3. året med en slik brutto reduksjon. Det betyr at eiendomsskatten for verk og bruk er redusert med 12,3 mill kr i 2021 sammenlignet med 2018. I tillegg har Hydro klaget på takstvedtakene for disse årene. Klagene er ikke sluttbehandlet, men kan føre til et ytterligere tap. Noe av tapet kompenseres av staten gjennom rammetilskuddet. For 2021 utgjør kompensasjonen 4,3 mill kroner. Dvs at netto tap for oss er 8 mill i 2021.

Reduksjonen skal gå over 7 år. Totalt legges det opp til at kommunen mister ca 25 mill i eiendomsskatt fra Hydro pr år når ordningen er avviklet. Kompensasjonen er beregnet til å bli 6,5 mill årlig, men det er stor fare for at denne vil bli avviklet på sikt.

Konsesjonsavgifter

Konsesjonsavgiftene er regulert i konsesjonsvilkårene til kraftprodusentene. Innbetalingen er fast hvert år og er øremerket næringsfondsformål.

Integreringstilskudd flyktninger

Statstilskuddet for bosetting av flyktninger er svært vanskelig å budsjettere. Beløpet er svært avhengig av reell bosetting det enkelte år og er vesentlig høyere i år 1 enn i år 2-5. Kommunedirektøren har valgt å være forsiktig i sine anslag og har lagt opp til ca 10 bosettinger i året i perioden.

Konsesjonskraftinntekter

Budsjettet er basert på et anslag på markedsprisen på konsesjonskraft for 2021 fratrasket anslag på prisen kommunen vil ha til de ulike kraftprodusentene. Konsesjonskraftmengden utgjør ca 65,4GWh. Kommunen betaler i gjennomsnitt 14 øre/KWh til kraftprodusentene. Markedsprisen som er observert nå i oktober utgjør ca 21 øre/KWh. Kommunen er fortsatt i forhandlinger med Sunndal Energi om en avtale knyttet til salg av konsesjonskraft.

Naturressursskatt

Naturressursskatten tilfaller kraftkommunen. Men skatten er inkludert i inntektssystemet og utjevnes dermed med alle andre kommuner i landet. Reell effekt av naturressursskatten etter inntektsutjevningen er av KS beregnet å utgjøre kun 1,8 mill for vår kommune.

Rammetilskudd - tilleggsbevilgning Covid19 2021

Regjeringen varslet 29. oktober en særskilt bevilgning over rammetilskuddet for 2021 som en kompensasjon for merkostnader i kommunene våren 2021.

Sentrale utgifter

Beløp i 1000

	Oppr. bud. i fjor 2020	Økonomiplan			
		2021	2022	2023	2024
Sentral lønnsregulering - neste års lønnsoppgjør	0	12 000	12 000	12 000	12 000
Reserve Covid19-tiltak	0	5 734	0	0	0
Framtidige ikke spesifiserte innsparinger	0	0	0	-5 000	-20 000
Sum sentrale utgifter	0	17 734	12 000	7 000	-8 000

Kommunedirektøren har valgt å skille ut tre poster som sentrale utgifter.

Sentral lønnsregulering - neste års lønnsoppgjør

Kommunedirektøren har valgt å videreføre prinsippet om å samle forventet lønnsvekst fra 2020 til 2021 i en sentral post til regulering på etter at lønnsoppgjøret for 2021 er avklart. Regjeringen anslår en forventet lønnsvekst i kommunesektoren på 2,7%. Budsjettet er satt noe lavere enn dette. det kan medføre at tjenestene ikke kan kompenseres fullt ut for lønnsreguleringer til neste år. Nominelt øker imidlertid beløpet med ca 1,5 mill kr. fra 2020. Posten lå tidligere under Kommunedirektørens budsjettområde.

Reserve Covid19-tiltak

Regjeringen varslet 29. oktober en særskilt bevilgning over rammetilskuddet for 2021 som en kompensasjon for merkostnader i kommunene våren 2021. Beløpet er ikke bevilget av Stortinget ved framleggelse av budsjettforslaget. Kommunedirektøren har valgt å legge dette som en reserve i 2021-budsjettet til en ser hvor merkostnadene oppstår. Dette vil særlig kunne få betydning dersom en får et større smitteutbrudd i kommunen.

Framtidige ikke spesifiserte innsparinger

Noen av tjenestene har presentert konkrete innsparingstiltak/strukturendringstiltak som øker i planperioden. For andre tjenester er ikke dette spesifisert konkret i planen. Kommunedirektøren har valgt å legge inn et sentralt punkt som omfatter årene i slutten av planperioden og som må utvikles og spesifiseres i økonomiplanen i årene som kommer dersom rammevilkår og demografi ikke endres vesentlig ut fra de forutsetninger som er lagt inn i planen så langt.

Driftsutgifter per tjenesteområde (1B)

Beløp i 1000

	Oppr. bud. i fjor 2020	Økonomiplan			
		2021	2022	2023	2024
Kommunedirektørens stab	51 159	53 635	53 135	53 135	53 135
Politisk virksomhet	5 452	5 247	5 247	5 247	5 247
Innvandertjenesten	34 469	23 319	23 119	22 219	21 719
Grunnskoletiltaket	97 752	91 772	85 822	80 122	80 122
Barnehagetjenesten	50 652	50 387	49 426	46 338	45 050
Helsetjenesten	88 757	81 457	81 257	81 257	81 257
NAV	14 926	14 516	14 516	14 516	14 516
Helse- og omsorgstjenesten	124 437	132 717	126 237	125 897	125 897
Kulturtjenesten	17 971	17 641	17 366	17 366	17 366
Tekniske tjenester	55 788	54 161	52 861	51 861	51 861
Tekniske tjenester - VAF	495	-6 064	-6 464	-6 764	-6 764
Sentrale inntekter og utgifter	10 597	0	0	0	0
Frie inntekter	0	0	0	0	0
Finansposter	0	0	0	0	0
Investering	0	0	0	0	0
Driftsutgifter per tjenesteområde	552 455	518 788	502 522	491 194	489 406

Kommunestyrets rammevedtak i juni er detaljert omtalt i kapitlet "Budsjettammer og budsjettområder". Her er også endringer av budsjettområdene omtalt.

Tabellen under viser netto driftsramme for hvert budsjettområde. Detaljene for hva som var utgangspunktet, innsparingstiltak og eventuelt nye tiltak framgår i kapitlene for hvert enkelt budsjettområde.

I tillegg til rammene for innsparing som ble gitt i kommunestyrets budsjettvedtak er også konsesjonskraftinntekter og sentrale utgifter som er nevnt i avsnittet over tatt ut av 2020-tallene under.

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Oppr. bud. i fjor 2020	Økonomiplan			
		2021	2022	2023	2024
Renteinntekter	-6 300	-2 600	-2 400	-2 200	-2 000
Utbytte og eieruttak	-6 027	-6 400	-8 400	-8 400	-8 400
Renteutgifter	10 800	6 600	7 100	7 600	7 900
Avdrag på lån	24 100	23 600	24 700	25 800	27 000
Avskrivninger	36 000	36 000	36 000	36 000	36 000
Netto finansinntekter/finansutgifter	58 573	57 200	57 000	58 800	60 500

Finanspostene er grovt kalkulert basert på ca 1% rente både på innskudd og innlån. Låneavdrag er basert på forventet låneopptak og investeringer i perioden. Utbytte er framført forventet utbytte fra Sunndal Energi i 2020.

Renteinntekter

Samlede bankinnskudd utgjør ca 230 mill ved inngangen av 2021. I tillegg kommer utlån på ca 70 mill. Som for renteutgiftene forventes en stabil lav rente på plasseringer og budsjettet tar utgangspunkt i de rammeavtaler kommunen har med sin hovedbankforbindelse, samt rente på utlån til Sunndal Energi og videreformidling. I økonomiplanperioden forventes likviditeten å bli noe redusert ved bruk av fondsmidler inn i driften eller ved noe egenfinansiering av investeringer.

Utbytte og eieruttak

Sunndal kommune har normalt sett kun utbytte fra Sunndal Energi. Sunndal Energi ble nå i 2020 omdannet fra et kommunalt foretak til et aksjeselskap. I tillegg ble det etablert en konsernstruktur for å få et selskapsmessig skille mellom konsesjonsbelagt nettdrift og øvrig virksomhet. Kommunen som eier har utfordret styret i Sunndal Energi Holding AS om å etablere en forutsigbar avkastnings- og utbyttepolitikk. Samtidig erkjenner kommunen at selskapet har hatt et krevende år i 2020 både mht ekstremt lave kraftpriser og omdanningskostnader. Budsjettet er lagt med det som utgangspunkt.

Sunndal kommune har i tillegg et ansvarlig lån gitt til Sunndal Energi. Det ansvarlige lånet oppsto i år 2000 når Sunndal Kraftforsyning ble omdannet til Sunndal Energi KF. Det er nå konkludert at lånet hadde sin opprinnelse i akkumulerte resultater over år i Sunndal Kraftforsyning. Derfor vurderes det slik at en nedbetaling av lånet kan inntektsføres i driftsregnskapet og anses som et eieruttak. Kommunen er fortsatt i forhandlinger med selskapet om vilkårene for lånet, men i et utkast til avtale legges det opp til en nedbetaling på 2,4 mill kr pr år fra og med 2020 og i 10 år framover.

Renteutgifter

Rentenivået i Norge har gått betydelig ned i løpet av 2020 og alle sentrale aktører signaliserer en langvarig lav rente. I budsjettet er det benyttet eksisterende rente der en har bindinger fram i tid og en lånerente på 1% resten av porteføljen. Det er lagt inn en vekst i gjeld på netto 15 millioner i 2021, 40 millioner i 2022 og 2023 og 20 millioner i 2024

Avdrag på lån

Låneavdrag beregnes ut fra en teknisk modell hvor låneporteføljen avdras over en gjennomsnittlig levetid på anleggsmidlene som er finansiert av lånegjeld. Vektet levetid på eksisterende anlegg er ca 27 år. For en låneportefølje på ca 600 millioner utgjør dette i overkant av 22 millioner årlig. Basert på investeringsbudsjettet planlegges nye lånopptak å medføre økning i de årlige avdragene med ca 1,1 mill kr.

Avskrivninger

Avskrivninger i kommunesektoren har en annen betydning enn i selskapsregnskap. Kommunen har et anleggsregister og det beregnes en lineær avskrivning basert på standard levetider for de ulike typer anlegg. Kostnaden tas med under netto finansresultat, men tilbakeføres i netto driftsresultat. I det siste resultatbegrepet er derimot låneavdrag inkludert.

Avskrivninger har en vesentlig betydning når en beregner minste lovlig låneavdrag ihht reglene i kommuneloven. Målet er å ha en nedbetaling av gjeld som samsvarer med verditapet på eiendelene. Og med det bevare formuen til kommunen.

Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner

Beløp i 1000

	Oppr. bud. i fjor 2020	Økonomiplan			
		2021	2022	2023	2024
Til bundne avsetninger	4 300	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	-19 375	-9 311	-4 320	-249	0
Bruk av bundne avsetninger	-2 056	0	0	0	0
Overføring til investering	0	3 000	4 000	5 000	10 706
Netto avsetninger	-17 131	-6 311	-320	4 751	10 706
Netto avsetninger i tjenesteområdene	-6 614	0	0	0	0
Totale avsetninger	-23 745	-6 311	-320	4 751	10 706

I dette avsnittet er det lagt inn et foreslått nivå på bruk av disposisjonsfond, dvs. oppsparte midler. Nivået på bruken vil være et klart prioriteringsspørsmål.

Bruk av ubundne avsetninger

I gammel kommunelov ble det operert med et mindreforbruk eller merforbruk, også kalt overskudd eller underskudd. Dette er begreper som er avviklet i ny kommunelov. Dersom kommunen får et netto driftsresultat som er bedre enn budsjettet, skal det overskytende settes av til disposisjonsfond. Dersom det samme netto driftsresultat er dårligere enn budsjettet skal kommunestyret fastsette "strykningsregler". Det er en prioritert liste over inndekninger av merforbruket. Normalt vil overføring til investeringsbudsjettet bli redusert og overføring fra disposisjonsfond (ubundne driftsfond) bli økt. Kommunen får alvorlige problemer dersom disse mulighetene er oppbrukt. Det kan medføre statlig styring.

I økonomiplanen er det lagt vekt på å bedre netto driftsresultat i perioden samtidig som en forsøker å finansiere noe av investeringene med driftsmidler. Det er lagt opp til noe bruk av disposisjonsfond i starten av perioden, men betydelig lavere enn angitt i rammevedtaket i juni. Målet er å stoppe bruken av disposisjonsfond i slutten av perioden.

Overføring til investering

For å unngå for stor økning i lånegjeld bør kommunen benytte noe egenkapital til investeringsformål. Dette vil også bli lagt inn som målsetting i finansielle måltall. Inntil kommunen har fått positive netto driftsresultat vil evt slike midler hentes fra disposisjonsfondet.

Investeringer i økonomiplanen

Investeringsbehov og planer for kommunen

Investeringsplanen legger opp til en videreføring av Økonomiplanen for 2020-2023. Det er tre større prosjekter i planen, påbygging og oppgradering av lege- og helsesenteret som har startet i 2020, utbygging av en ny sentrumsbarnehage til erstatning for eksisterende bygningsmasse og en oppgradering/ombygging av bygningsmassen ved helsetunet etter at driften der er lagt om. Ellers er det mange mindre rammebevilgninger som i tidligere år, hvor de fleste behandles gjennom tjenestenes virksomhetsplaner og i hovedutvalgene. Investeringer innenfor vann og avløp, dvs. selvkostområdet skilles særskilt ut. Disse investeringene finansieres gjennom gebyrinntektene.

Investeringene er forsøkt fordelt utover i planperioden, bl.a. for å dempe gjeldsveksten. Nye låneopptak ligger på nivå med tidligere år, dvs. mellom 60-70 millioner pr år. Låneavdrag er beregnet til ca 25 millioner årlig, slik at netto gjeldsvekst blir i snitt på 40 millioner i året. Dette utgjør en vekst på ca 7% i gjelden.

Det langsiktige målet er å ha en stabil gjeldsutvikling og etterhvert bedre driftsbalansen slik at en andel av investeringene på sikt kan finansieres av egenkapital/driftsinntekter. Og med det få ned låneveksten.

Andre investeringer

Beløp i 1000

	Økonomiplan				Sum
	2021	2022	2023	2024	2021-24
Investeringsprosjekter					
Kommunedirektørens stab					
IKT Orkide, investeringer	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Sum Kommunedirektørens stab	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Grunnskoletjenesten					
Grunnskoleformen - læremidler	1 000	500	0	0	1 500
Sum Grunnskoletjenesten	1 000	500	0	0	1 500
Barnehagetjenesten					
Ny barnehage i sentrum	2 000	33 000	65 000	0	100 000
Sum Barnehagetjenesten	2 000	33 000	65 000	0	100 000
Helsetjenesten					
Lege og helsesenter	40 000	31 000	0	0	71 000
Sum Helsetjenesten	40 000	31 000	0	0	71 000
Helse- og omsorgstjenesten					
Ombygging Sunndal Helsetun	0	1 000	5 000	24 000	30 000
Velferdsteknologi i Helse- og omsorgstjenesten	1 600	1 500	1 500	1 500	6 100
Sum Helse- og omsorgstjenesten	1 600	2 500	6 500	25 500	36 100
Kulturtjenesten					
Kulturhuset - samlokalisering med bibliotek	500	2 000	0	0	2 500
Kulturhuset - scenerigg	300	1 500	0	0	1 800
Sportshall - oppgradering	0	0	2 500	0	2 500
Sum Kulturtjenesten	800	3 500	2 500	0	6 800
Tekniske tjenester					
Enøk diverse bygg	300	300	0	400	1 000
Kjøp av kommunale boliger	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
Kommunale veger og bruer	2 500	2 500	2 500	2 500	10 000
LED-gatelys	3 000	3 000	0	0	6 000
Oppgradering kommunale bygg	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
Trafikksikkerhetsplan	1 000	500	500	500	2 500
Utstyrskjøp i Tekniske tjenester	1 200	700	700	700	3 300
Sum Tekniske tjenester	12 000	11 000	7 700	8 100	38 800
Investering					
Egenkapitaltilskudd KLP	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
Sum Investering	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
Sum	60 400	84 500	84 700	36 600	266 200

Kommunedirektørens stab

IKT Orkide, investeringer

Dette er en årlig samlebevilgning til Sunndal Kommunes andel av investeringer i felles systemløsninger gjennom IKT Orkide-samarbeidet. På investeringsprogrammet står bl.a. portalløsninger, skyløsninger og sak/arkiv-løsninger.

Grunnskoletjenesten

Grunnskole reformen - læremidler

Dette er en videreføring av en investering som kom inn i budsjettet i 2020 med 1 mill. Midlene benyttes til læremidler knyttet til ny læreplan i grunnskolen.

Barnehagetjenesten

Ny barnehage i sentrum

I Barnehage- og skolebruksplanen som er lagt fram administrativt er det foreslått å legge ned Holten og Tredal barnehager til fordel for en ny sentrumsbarnehage. Målsettingen er å få en bygningsmasse tilpasset moderne barnehagedrift og unngå framtidige investerings- og driftsutgifter på en gammel bygningsmasse. Reduksjon i barnetall vil også medføre behov for tilpasninger. Og en tilpasset bygningsmasse vil kunne medføre en enklere og mer effektiv drift. Den videre politiske prosessen vil avklare hvilket alternativ som velges inkludert lokalisering.

Helsetjenesten

Lege og helsesenter

Ombygging og oppgradering av Lege- og helsesenteret er ferdig prosjekter og entreprenør er valgt. Arbeidet har sin oppstart i januar 2021. I regulert budsjett 2020 er det satt av 6 mill kr til prosjektering og oppstartsforberedelser. Kommunestyret har godkjent en totalramme for prosjektet på 77 millioner med ferdigstilling sommeren 2022.

Helse- og omsorgstjenesten

Ombygging Sunndal Helsetun

Helse- og omsorgstjenesten er i endring. Tjenestetilbudet går gradvist over fra institusjonsbasert omsorg til andre typer tjenestetilbud. Dette får etter hvert følger for Sunndal Helsetun hvor bruken av bygningsmassen vil endres over tid. Frigjøring av arealer ved nedlegging av institusjonsplasser muliggjør alternativ bruk, for eksempel omsorgsboliger med styrket tjenestetilbud.

Tidslinje og oppstart av prosjektet vil være avhengig av framdrift på driftsomleggingene og kartlegging av behovene for nye tilbud. I tillegg bør prosjektet ikke startes opp før kommunen er finansielt rustet til det. Både fullføring av lege- og helsesenteret og ny barnehage i sentrum er prosjekter som bør prioriteres først mht lånefinansiering.

Velferdsteknologi i Helse og omsorgstjenesten

Kommunen har behov for å satse på velferdsteknologi for å gjøre hverdagen til brukerne bedre og redusere ressursbehovet i tjenesten. Bevilgningen er en rammebevilgning, men et prioritert tiltak i 2021 er montering av døralarmer ved alle rom i Helsetunet bofellesskap.

Kulturtjenesten

Kulturhuset - samlokalisering med bibliotek

Prosjektet har vært delvis utredet, men stoppet opp bl.a. for å få en endelig avklaring rundt eierforhold og økonomiske forhold til Kulturhuset. Dette vil trolig komme på plass innen kort tid. Det vurderes å gi mange positive effekter med å flytte bibliotek-funksjonene inn i kulturhuset. Det vil da kunne bli en, felles kulturarena for mange typer aktiviteter med flere gode synergier. Også driftsmessig vil en kunne få gevinster, med samdrift av personell og et redusert eiendomsareal. Investeringen vil i første rekke gå til bygningsmessige tilpasninger og nytt utstyr/inventar.

Kulturhuset - scenerigg

Sceneriggen i Hovshall må utbedres for å kunne ta imot større forestillinger. For bl.a. å kunne gjennomføre Lady Arbuthnott-forestillingen i 2021 må en første etappe i utskifting/utbedring utføres. I neste etappe må hele riggen fra 1992 vurderes utskiftet.

Sportshall - oppgradering

Både garderober og tribune i sportshallen trenger renovering og oppgradering. En alternativ løsning for kiosk/resepsjon er også aktuell å vurdere.

Tekniske tjenester

Enøk diverse bygg

Rammebevilgning til mindre energiøkonomiseringstiltak i kommunale bygg.

Kjøp av kommunale boliger

Kommunen har behov for å kunne tilby ulike typer boliger til boligsosiale formål av ulik art. Endringer i behov vil kunne medføre både kjøp og salg av boliger for å kunne tilpasse mest mulig riktig type bolig til de behov som måtte oppstå gjennom året.

Kommunale vegger og bruer

Rammebevilgning for investeringstiltak i det kommunale vegnettet, inkl. større reasfalteringsprosjekter

LED-gatelys

Prosjektbevilgning for utskiftning av gatelys til nye LED-teknologi som forlenger levetid og reduserer energikostnader. Prosjektet går over flere år og gjennomføres i samarbeid med Sunndal Energi.

Oppgradering kommunale bygg

Rammebevilgning for mindre investeringstiltak og påkostninger i kommunale bygg. Disponeres i tjenestens virksomhetsplan.

Trafikksikkerhetsplan

Rammebevilgning til trafikksikkerhetstiltak. Inkluderer overførte ubrukte midler fra 2020

Utstyrskjøp i Tekniske tjenester

Utstys- og maskinkjøp innenfor Tekniske tjenester. Hovedinvestering i 2021 er en ny feiemaskin.

Investering

Egenkapitaltilskudd KLP

Kommunen er pålagt å bidra med et årlig egenkapitaltilskudd til vår pensjonsleverandør KLP. Dette er å anse som vår eierkapital i selskapet og utgiften skal derfor tas over investeringsbudsjettet.

Selvkost

Beløp i 1000

	Økonomiplan				Sum
	2021	2022	2023	2024	2021-24
Investeringsprosjekter					
Tekniske tjenester - VAF					
Brekkykkjø renseanlegg	2 250	0	0	0	2 250
Fornyng spillvannsanlegg Sunndalsvegen	1 500	0	0	0	1 500
Gjøra renseanlegg	2 250	0	0	0	2 250
Rehabilitering tilførselsledninger Killurda	5 000	0	0	0	5 000
Sunndal vannverk - brønn Villabyøran	600	0	0	0	600
Årlig avsetning utbedring ledningsnett avløp	1 250	1 250	1 250	1 250	5 000
Årlig avsetning utbedring ledningsnett vann	2 500	2 500	2 500	2 500	10 000
Sum Tekniske tjenester - VAF	15 350	3 750	3 750	3 750	26 600
Sum	15 350	3 750	3 750	3 750	26 600

Selvkost

Tekniske tjenester – VAF (vann, avløp, feiing)

Årlig avsetning utbedring ledningsnett avløp

Rammebevilgning til mindre prosjekter innen drift av avløpsanlegg og ledningsnett.

Årlig avsetning utbedring ledningsnett vann

Rammebevilgning til mindre prosjekter innen drift av vannverk og ledningsnett.

Oversikt Investering og finansiering

Beløp i 1000

Økonomiplan

	2021	2022	2023	2024
Investeringer i varige driftsmidler	71 950	86 450	86 950	38 450
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 000	2 000	2 000	2 000
Sum finansieringsbehov	73 950	88 450	88 950	40 450
Kompensasjon for merverdiavgift	-11 220	-16 140	-16 240	-6 540
Salg av varige driftsmidler	-4 000	-2 000	-4 000	-2 000
Bruk av lån	-55 730	-66 310	-63 710	-21 204
Videreutlån	5 000	5 000	5 000	5 000
Bruk av lån til videreutlån	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Avdrag på lån til videreutlån	5 000	5 000	5 000	5 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Overføring fra drift	-3 000	-4 000	-5 000	-10 706
Sum finansiering	-73 950	-88 450	-88 950	-40 450
Sum finansieringsbehov	73 950	88 450	88 950	40 450
Sum finansiering	-73 950	-88 450	-88 950	-40 450
Udekket finansiering	0	0	0	0

Kommunedirektørens stab

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024
Driftsutgifter				
Lønn	38 293	38 293	38 293	38 293
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	35 022	35 022	35 022	35 022
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	4 781	4 781	4 781	4 781
Overføringsutgifter	29 923	29 423	29 423	29 423
Finansutgifter	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	108 019	107 519	107 519	107 519
Driftsinntekter				
Salgsinntekter	-1 566	-1 566	-1 566	-1 566
Refusjoner	-52 818	-52 818	-52 818	-52 818
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-54 384	-54 384	-54 384	-54 384
Sum	53 635	53 135	53 135	53 135

Beskrivelse av dagens virksomhet

Kommunedirektøren har som varslet i budsjettseminaret med dette lagt fram et økonomiplanforslag for et samlet rammeområde for stabene. Inkludert i stab er følgende tidligere avdelinger/funksjoner:

- Kommunedirektøren med unntak av sentral lønnsavsetning
- Økonomiavdelingen
- Personalavdelingen
- Service- og informasjonsavdelingen
- PPT-tjenesten
- Plan-, miljø- og næringsavdelingen

Inkludert i disse er bl.a. ulike fellesutgifter i kommunen deriblant sentral IKT-drift, tilskudd til Kirkelig Fellesråd, tilskudd til næringsformål, beredskap og revisjon.

Politisk virksomhet er valgt lagt utenfor området, men drift av sekretariatsfunksjonene er inkludert.

Stabene har med dette et bredt ansvarsområde:

- Kommunens administrative ledelse inkl saksbehandlingskapasitet
- Beredskapsarbeid, arkivfunksjoner, servicekontor og informasjon
- IKT-drift
- Økonomi-forvaltning med regnskap og rapportering
- Personalforvaltning med støtte til tjenestene og lønn
- Pedagogisk-psykologisk tjeneste inkl tjenester til Tingvoll og fylket
- Planlegging, byggesaksbehandling og skog- og landbruksforvaltning

Kostra-analyse

	Sunndal 2018	Sunndal 2019	Oppdal	Surnadal	Rauma Kostragruppe 11	
Prioritet						
Brutto driftsutgifter til funksjon 120 Administrasjon, i kr. pr. innb (B)	5 829	4 401	3 858	5 255	4 326	4 734
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (B)	17,9 %	17,4 %	14,6 %	4,4 %	3,1 %	8,2 %
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i prosent av totale netto driftsutg (B)	7,8 %	6,0 %	7,2 %	8,3 %	6,8 %	7,1 %
Netto driftsutgifter, kirke, i prosent av totale netto driftsutgifter (B)	1,0 %	1,0 %	1,2 %	1,4 %	1,2 %	1,2 %
Økonomi						
Frie inntekter i kroner per innbygger (B)	59 099	61 911	56 958	59 989	60 424	59 704
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (B)	-0,4 %	-3,8 %	2,4 %	-2,6 %	-1,5 %	-0,1 %
Netto lånegjeld i kroner per innbygger (B)	72 975	74 203	39 834	63 683	89 180	91 197
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter (B)	64,8 %	66,9 %	42,1 %	65,4 %	96,3 %	92,9 %

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

		Økonomiplan			
		2021	2022	2023	2024
Tiltakstype					
Vedtatt budsjett		51 159	51 159	51 159	51 159
Sum Budsjettendring i år		7 756	7 756	7 756	7 756
Konsekvensjustert budsjett		7 756	7 756	7 756	7 756
Konsekvensjustert ramme		58 915	58 915	58 915	58 915
Innsparingstiltak					
Avvikling av skatteoppkreverfunksjonen	Innsparingstiltak	-1 030	-1 030	-1 030	-1 030
Bemanningsreduksjoner / innsparing	Innsparingstiltak	-450	-450	-450	-450
lønnskostnader PPT					
Redusert konsulentkjøp Interkommunalt arkiv	Innsparingstiltak	-750	-750	-750	-750
Redusert lønnsutgift sommerjobb-ordning for ungdom	Innsparingstiltak	-500	-500	-500	-500
Redusert tilskudd til Kirkelig Fellesråd	Innsparingstiltak	-150	-150	-150	-150
Redusert tilskudd til Lady Arbuthnott	Innsparingstiltak	-200	-200	-200	-200
Reduserte lønnsutgifter/bemanning - Plan- miljø og næringstjenesten	Innsparingstiltak	-600	-600	-600	-600
Reduserte lønnsutgifter/bemanningsreduksjon - ass. kommunedirektør	Innsparingstiltak	-500	-500	-500	-500
Reduserte tilskudd til nærings- og tiltaksarbeid	Innsparingstiltak	-1 000	-1 500	-1 500	-1 500
Økte egenbetalinger for byggesaksbehandling og reguleringsplaner	Innsparingstiltak	-100	-100	-100	-100
Sum Innsparingstiltak		-5 280	-5 780	-5 780	-5 780
Nye tiltak og realendringer budsjett		-5 280	-5 780	-5 780	-5 780
Ramme 2021-2024		53 635	53 135	53 135	53 135

Sammendrag budsjett

Innsparingstiltak

Bemanningsreduksjoner / innsparing lønnskostnader PPT

PPT har en naturlig avgang knyttet til merkantilt personell som planlegges løst ved omfordeling av oppgaver.

Redusert lønnsutgift sommerjobb-ordning for ungdom

Ordningen med sommerjobb for ungdom hadde i 2020 en utgift på om lag 950 tusen. Ordningen foreslås redusert med ca 50% som vil bety et redusert omfang i 2021.

Reduserte lønnsutgifter/bemanningsreduksjon - Plan- miljø og næringstjenesten

Som et resultat av Samskaping 1-prosjektet ble tjenesten omorganisert til en stabsavdeling. Ressurser for om lag 1 årsverk foreslås innspart.

Reduserte lønnsutgifter/bemanningsreduksjon - ass. kommunedirektør

Stillingen som assisterende kommunedirektør blir slått sammen med økonomisjefstillingen i forbindelse med naturlig avgang i 2020. Deler av funksjonen må ivaretas av andre stillinger i stab. Noe av besparelsene er allerede tatt ut i 2020-budsjettet.

Reduserte tilskudd til nærings- og tiltaksarbeid

Tilskudds- og tiltaksarbeidet foreslås redusert med 1 mill kr fra 2021 og ytterligere 0,5 mill kr fra 2022. I regulert budsjett for 2020 er det avsatt ca 5,4 mill kr til formålet og for 2021 foreslås dette dermed redusert til ca 4,4 mill kr. Prioritering av midlene vil være et sentralt tema i arbeidet med ny næringsplan.

Politisk virksomhet

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024
Driftsutgifter				
Lønn	2 437	2 437	2 437	2 437
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	2 250	2 250	2 250	2 250
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	300	300	300	300
Overføringsutgifter	953	953	953	953
Sum Driftsutgifter	5 940	5 940	5 940	5 940
Driftsinntekter				
Salgsinntekter	-150	-150	-150	-150
Refusjoner	-543	-543	-543	-543
Sum Driftsinntekter	-693	-693	-693	-693
Sum	5 247	5 247	5 247	5 247

Beskrivelse av dagens virksomhet

Budsjettområdet omfatter utgifter til ordfører, kommunestyret og øvrige politiske utvalg. Kostnader til valg-gjennomføring er inkludert, kostnader til kontrollutvalgssekretariat og kostnader til ulike fellesutgifter slik som kontingenter og noen tilskudd vedtatt i bl.a. formannskap.

Kostra-analyse

	Sunndal 2018	Sunndal 2019	Oppdal	Surnadal	Rauma	Kostragruppe 11
Prioritet						
Brutto driftsutgifter til funksjon 100 Politisk styring, i kr. pr. innb (B)	566	738	707	740	564	576
Brutto driftsutgifter til funksjon 110, Kontroll og revisjon, i kr. pr. innb (B)	223	176	159	178	169	156

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

	Tiltakstype	Økonomiplan			
		2021	2022	2023	2024
Vedtatt budsjett		5 452	5 452	5 452	5 452
Konsekvensjustert ramme		5 452	5 452	5 452	5 452
Innsparingstiltak					
Endringer i politisk aktivitet eller organisering	Innsparingstiltak	-305	-305	-305	-305
Reduksjon utgifter til kontingenter og tilskudd	Innsparingstiltak	-200	-200	-200	-200
Sum Innsparingstiltak		-505	-505	-505	-505
Nye tiltak					
Utvidet ramme for kontrollutvalget/forvaltningsrevisjon	Nye tiltak	300	300	300	300
Sum Nye tiltak		300	300	300	300
Nye tiltak og realendringer budsjett		-205	-205	-205	-205
Ramme 2021-2024		5 247	5 247	5 247	5 247

Sammendrag budsjett

Kommunedirektøren legger fram en sak i kommunestyret i november med forslag om å oppnevne en kommunestyrekomite som skal se på tiltak for å redusere utgiftene i budsjettområdet.

Innsparingstiltak

Endringer i politisk aktivitet eller organisering

Rammeendring knyttet til drift av de politiske utvalgene. Tiltakene kan både være redusert antall møter, redusert antall medlemmer i utvalgene eller omorganisering av utvalgene.

Reduksjon utgifter til kontingenter og tilskudd

Rammereduksjon av utgifter til kontingenter, diverse tilskudd og andre utgifter.

Nye tiltak

Utvidet ramme for kontrollutvalget/forvaltningsrevisjon

Basert på Kontrollutvalgets innstilling om økning i rammen for utgifter til revisjon og kontroll legges denne økningen inn i økonomiplanen. Tiltaket omfatter i hovedsak økt utgiftsramme til forvaltningsrevisjon.

Innvandrertjenesten

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024
Driftsutgifter				
Lønn	23 630	23 430	23 430	23 430
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	5 775	5 775	4 775	4 275
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	170	170	170	170
Overføringsutgifter	-508	-508	-508	-508
Sum Driftsutgifter	29 067	28 867	27 867	27 367
Driftsinntekter				
Salgsinntekter	-150	-150	-50	-50
Refusjoner	-5 572	-5 572	-5 572	-5 572
Overføringsinntekter	-26	-26	-26	-26
Sum Driftsinntekter	-5 748	-5 748	-5 648	-5 648
Sum	23 319	23 119	22 219	21 719

Beskrivelse av dagens virksomhet

Flyktningekontor: Bosetting og oppfølging av nybosatte flyktninger, informasjon og veiledning om det norske systemet, boveiledning, hjelp med diverse skjemaer som for eksempel søknader til UDI og politi, skatteetat, NAV husbank osv. Oppfølging av introduksjonsregister, samarbeid NAV og koordinering av samarbeid rundt de mest vanskeligstilte, tolking, oppfølging av fagsystem, saksbehandling, koordinering av vaktmestertjenester, samarbeid med eksterne aktører fritid, samarbeid med frivillige organisasjoner, lønnsføring introdeltagere, håndtering av dokumentasjon og manuelt arkivsystem, samarbeid med for eksempel grunnskolejeneste, barnehagetjeneste, UDI, ambassader, NIR, IMDI, fylkeskommune og politi, hjelp til familiegjenforening, oppfølging av kvinner ute i permisjon.

Introduksjonsprogram (obligatorisk): Oppfølging av introdeltagere i forbindelse med kvalifisering til utdanning og arbeid, samarbeid med barnevern, NAV og SUNS, og fylkeskommune. Oppfølging av uakseptabel atferd, fravær og generell veiledning om det norske systemet. Kontroll av vedtak i NIR og registrering i fagsystem. Oppfølging av elever ute i praksis, samarbeid med næringa for å få elever ut i praksis/ varig arbeid, tett samarbeid med lærere om deltageres faglige utvikling, foreldreveiledning (obligatorisk). Økonomisk veiledning og hjelp til opprydding.

Voksenopplæringen: Driver grunnskole (obligatorisk) for alle voksne i Sunndal kommune med undervisning etter læreplan for grunnskole. Opplæring i Norsk- og samfunnskunnskap (obligatorisk) for nybosatte med rett og plikt etter læreplanen for Norsk og Samfunnskunnskap. Organisering av prøver i norsk og samfunnskunnskap 4 ganger i året, skoleutvikling og generell organisering av grupper og daglig drift, kurs i livsmestring (obligatorisk). Norsktimer til bosatte som behøver mer norsk etter anmodning fra NAV.

Kostra-analyse

	Sunndal 2018	Sunndal 2019	Oppdal	Surnadal	Rauma Kostragruppe 11	
Andre nøkkeltall						
Bosatte flyktninger per 1000 innbyggere (B)	2,7	3,7	2,0	2,4	1,1	1,7
Flyktninger - Anmodning om bosetting - antall personer	20	20	15	15	10	
Flyktninger - Faktisk bosetting - antall personer	19	26	14	14	8	
Flyktninger - Vedtak om bosetting - antall personer	20	20	15	15	10	
Innvandrere i prosent av befolkningen	9,3 %	9,3 %		5,9 %	9,2 %	
Tilskudd fra IMDi (kr)	62 928 002	41 966 406	17 052 344	15 021 484	10 601 450	

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

Beløp i 1000

		Økonomiplan			
	Tiltakstype	2021	2022	2023	2024
Vedtatt budsjett		34 469	34 469	34 469	34 469
Sum Budsjettendring i år		-5 400	-5 400	-5 400	-5 400
Konsekvensjustert budsjett		-5 400	-5 400	-5 400	-5 400
Konsekvensjustert ramme		29 069	29 069	29 069	29 069
Innsparingstiltak					
Reduksjon kostnader lokaler	Innsparingstiltak	0	0	-1 000	-1 500
Redusert introduksjonstilbud	Innsparingstiltak	-2 200	-2 200	-2 200	-2 200
Redusert kjøp av skoletilbud videregående	Innsparingstiltak	-2 250	-2 250	-2 250	-2 250
Reduserte huskostnader iforb ombygging legesenter	Innsparingstiltak	-100	-100	0	0
Reduserte lønnsutgifter/ bemanning	Innsparingstiltak	-1 200	-1 400	-1 400	-1 400
Sum Innsparingstiltak		-5 750	-5 950	-6 850	-7 350
Nye tiltak og realendringer budsjett		-5 750	-5 950	-6 850	-7 350
Ramme 2021-2024		23 319	23 119	22 219	21 719

Sammendrag budsjett

Tilskudd til integrering av flyktninger følger reell bosetting det enkelte år. Tilskuddet er større det første året og gis over til sammen 5 år. Det inntektsføres ihht regnskapsreglene som en sentral inntektspost og ikke som en inntekt i budsjettområdet til Innvandrer-tjenesten.

Budsjettet baseres på forventet bosetting i 2020 og inn i Økonomiplanperioden. Antall bosettinger har variert mye og har blitt betydelig redusert de siste årene. Tjenesten må tilpasse seg de nye rammebetingelsene og det reelle tjenestebehovet, samtidig som dette kan forandres på kort tid. I tillegg til lønn til eget personell innen undervisning og miljøarbeid, gis også introduksjonsdeltakerne en utbetaling som vil variere med antall deltakere i programmet.

Andre tjenesters utgifter knyttet til bosetting dekkes av rammebevilgningene gitt til disse tjenestene direkte. Statstilskuddet skal gå til å dekke disse utgiftene også. Kommunen har i tillegg "spart" midler innenfor området som er satt av til disposisjonsfond. Disse midlene kan benyttes fritt i kommunen, men skal bl.a. dekke opp utgifter utover tilskuddsperioden på 5 år.

I og med en betydelig nedgang til bosetting har tjenesten levert et budsjettforslag vesentlig under 2020-nivå. Dette må sees i sammenheng med reduksjon i statstilskuddet for flyktninger som ligger på felleskapittelet.

Innsparingstiltak

Reduksjon kostnader lokaler

Tjenesten har blitt betydelig redusert i omfang de siste årene og sitter med en overkapasitet mht lokaler. Når nåværende leiekontrakt går ut planlegges en vesentlig reduksjon av areal eventuelt en flytting til andre lokaler.

Redusert introduksjonstilbud

I sammenheng med redusert mottak av flyktninger vil behovet for introduksjonstilbud gå ned. Aktiviteten vil bli tilpasset etterspørselen og besparelsene vil være knyttet delvis til introlønn og delvis til andre tilknyttede kostnader.

Redusert kjøp av skoletilbud videregående

Sunndal kommune har kjøpt skoleplasser fra fylkeskommunen gjennom flere år. Behovet vil gå betydelig ned fra og med 2021.

Reduserte huskostnader iforb ombygging legesenter

Tjenesten sitter med en leiekontrakt på større arealer enn det er behov for. Det planlegges med at noen av disse kan framleies til byggeprosjektet som erstatningslokaler for tjenester som har slikt behov.

Reduserte lønnsutgifter/ bemanning

Lønnsutgiftene planlegges redusert med ca 1 årsverk i stab/miljøarbeid og et halvt årsverk innen voksenopplæring fra neste skoleår.

Grunnskoletjenesten

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024
Driftsutgifter				
Lønn	94 597	89 447	84 647	84 647
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	9 824	9 324	8 424	8 424
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 125	1 125	1 125	1 125
Overføringsutgifter	-177	-177	-177	-177
Sum Driftsutgifter	105 369	99 719	94 019	94 019
Driftsinntekter				
Salgsinntekter	-3 264	-3 564	-3 564	-3 564
Refusjoner	-10 333	-10 333	-10 333	-10 333
Sum Driftsinntekter	-13 597	-13 897	-13 897	-13 897
Sum	91 772	85 822	80 122	80 122

Beskrivelse av dagens virksomhet

Vår visjon er at skolene i Sunndal kommune skal være – *et trygt sted for læring*.

- Læringsmiljøet i Sunndalskolen fremmer helse, trivsel og læring for alle.
- Sunndalskolen gir elevene fremtidsrettet opplæring av høy kvalitet.

Grunnskoletjenesten er ansvarlig for drift av kommunens grunnskoler og skolefritidsordninger, logopeditjeneste og spesialundervisning for voksne. Sunndal kommune satser på barn og ungdom, med en god skole som fundamentet. Vårt hovedmål er å skape lærende, inkluderende og kreative skolemiljø der barn og unge har lyst til å lære mer.

Sunndalsskolen har organisert felles utviklingsarbeid i ulike nettverk. Nettverkene består av ansatte fra skolene og barnehagene, og arbeider på vegne av skoleledergruppa. Målet med organisering i nettverk er utvikling gjennom fokus på kompetanse og involvering, fremfor top-down styring.

I dag har vi følgende nettverk:

- Utviklingslærernettverk språk/skriving,
- Oppvekstnettverk
- Sosillærernettverk
- Nettverk for IKT-ansvarlige og regneveiledere.

I 2020 har fokuset i tillegg vært på å innføre ny læreplan i skolen, LK20, som er en omfattende revidering av læreplanen LK06. Et viktig fokus fremover blir å utvikle ny praksis i tråd med de vedtatte læreplanene i LK20.

Kostra-analyse

	Sunndal 2018	Sunndal 2019	Oppdal	Surnadal	Rauma Kostragruppe 11	
Prioritet						
Netto driftsutgifter til grunnskole (202), per innbygger 6-15 år (B)	110 417	124 151	99 356	113 852	94 099	104 180
Netto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per innbygger 6-9 år (B)	18 881	21 835	8 659	6 029	610	5 628
Netto driftsutgifter til skoleskyss (223), per innbygger 6-15 år (B)	3 504	3 583	3 361	5 290	3 691	3 378
Produktivitet						
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10.årstrinn (B)	11,5	10,1	12,3	11,3	11,6	11,9
Lønnsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss (202, 222, 223), per elev (B)	107 866	118 403	99 987	117 945	110 656	111 198
Dekningsgrad						
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning (B)	7,4 %	5,7 %	8,5 %	5,9 %	7,3 %	8,4 %
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal og privat SFO (B)	58,2 %	58,7 %	52,9 %	41,0 %	47,4 %	46,6 %
Grunnlagsdata (Nivå 3)						
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223)	111 821	118 785	102 134	89 041	107 255	8 080 661

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

		Økonomiplan			
Tiltakstype		2021	2022	2023	2024
Vedtatt budsjett		97 752	97 752	97 752	97 752
Sum Budsjettendring i år		-2 280	-2 280	-2 280	-2 280
Konsekvensjustert budsjett		-2 280	-2 280	-2 280	-2 280
Konsekvensjustert ramme		95 472	95 472	95 472	95 472
Innsparingstiltak					
Endret driftsopplegg elevkantine Sunndal Ungdomsskole	Innsparingstiltak	-200	-200	-200	-200
Endringer i framtidig skolestruktur - tiltak ihht barnehage- og skolebruksplan	Innsparingstiltak	0	-5 300	-11 000	-11 000
Reduserte lønnsutgifter / bemanning	Innsparingstiltak	-3 200	-3 550	-3 550	-3 550
Økt egenbetaling SFO og avvikling av samordnet søskenmoderasjon med barnehage	Innsparingstiltak	-300	-600	-600	-600
Sum Innsparingstiltak		-3 700	-9 650	-15 350	-15 350
Nye tiltak og realendringer budsjett		-3 700	-9 650	-15 350	-15 350
Ramme 2021-2024		91 772	85 822	80 122	80 122

Sammendrag budsjett

Innsparingstiltak

Endret driftsopplegg elevkantine Sunndal Ungdomsskole

Redusert stillingsressurs knyttet til driften av kantine

Endringer i framtidig skolestruktur - tiltak ihht barnehage- og skolebruksplan

Kommunedirektøren har valgt å legge inn et tiltak knyttet til endret skolestruktur. Endringene vil ikke bli klargjort før høringsrunden for Barnehage- og skolebruksplanen er avsluttet og kommunestyret har gjort et endelig vedtak. Først når valgt alternativ er klart kan en i detalj beregne økonomiske effekter av tiltaket.

Kommunedirektøren ønsker å synliggjøre effekten av en strukturendring og legge inn en målsetting om innsparinger i økonomiplanen. Strukturendring i grunnskolen vil være nødvendig både på grunn av synkende elevtall og for å kunne få kommunens langsiktige økonomi i balanse. Inkludert i tallene er også drift og forvaltning av skolebygg inkludert.

Reduserte lønnsutgifter / bemanning

Det legges inn en bemanningsreduksjon på 4 undervisningsstillinger og 1 stilling innen spesialundervisning fra høsten 2021. I tillegg legges det inn en reduksjon i 1 fagarbeiderstilling, 0,5 rådgiverstilling ved skolekontoret og en reduksjon fra 4 til 2 læringer.

Økt egenbetaling SFO og avvikling av samordnet søskenmoderasjon med barnehage

Skolefritidsordningen har en brutto kostnad på ca kr 4000 pr plass/mnd. Egenbetalingen foreslås økt til 2800 kr/mnd fra neste skoleår både for å få til en redusert kommunal kostnadsandel og en egenbetaling nærmere gjennomsnittet i landet.

Barnehagetjenesten

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024
Driftsutgifter				
Lønn	60 461	59 500	56 912	55 624
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	2 776	2 776	2 276	2 276
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	130	130	130	130
Overføringsutgifter	-1 208	-1 208	-1 208	-1 208
Sum Driftsutgifter	62 159	61 198	58 110	56 822
Driftsinntekter				
Salgsinntekter	-11 034	-11 034	-11 034	-11 034
Refusjoner	-738	-738	-738	-738
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-11 772	-11 772	-11 772	-11 772
Sum	50 387	49 426	46 338	45 050

Beskrivelse av dagens virksomhet

Barnehagetjenesten har som hovedoppgave å gi et pedagogisk dagtilbud for barn i alderen 10 måneder til de starter på skolen ved 6-årsalder. Drift av barnehager er omfattet av en mengde lover og forskrifter, der lov om barnehager og rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, er de mest sentrale. Kommunen plikter å tilby barnehageplass til barn som har en slik rett.

Barnehageloven § 19 a-g omhandler tilbud om spesialpedagogisk hjelp. Loven regulerer den individuelle retten til spesialpedagogisk hjelp, uavhengig av om barnet går i barnehage. I tillegg omhandler den tilrettelegging av det pedagogiske tilbudet i barnehagene.

I 2018/2019 ble det fastsatt normer for bemanning i barnehagen. Normene skal regulere antall barn per voksen og antall barn per barnehagelærer. Forholdet er ett årsverk per 6 barn over tre år, og ett årsverk barnehagelærer per 14 barn over tre år. Barn under 3 år skal ha dobbelt så høy bemanningstetthet etter begge normene, slik at en barnehageplass for de yngste kan ressursmessig regnes som to. Disse normene kan gi store bemanningsmessige utslag fra år til år. Særlig dersom det kommer to påfølgende store eller små årskull. Barnehagetjenesten sin utfordring er derfor å prøve å planlegge framtidig bemanning for barn som ennå ikke er født. Videre at det ikke er adgang til midlertidig ansettelse for å bemanne et midlertidig økt behov for ett år. I forlengelsen av dette må Sunndal kommune trolig bruke en del ressurser på nedbemanningsprosesser, noe som skaper mye uro i hele organisasjonen.

Med bakgrunn i folketallsframskrivingene ventes det en nedgang i bemanningsbehov de nærmeste årene. Dette kan i liten grad løses ved naturlig avgang.

Kostra-analyse

	Sunndal 2018	Sunndal 2019	Oppdal	Surnadal	Rauma	Kostragruppe 11
Prioritet						
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager (B)	158 776	190 099	156 987	181 841	167 314	167 404
Produktivitet						
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage (B)	151 427	171 888	144 866	168 523	181 908	169 182
Dekningsgrad						
Andel barn 0 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 0 år (B)	0,0 %	1,5 %	7,9 %	0,0 %	0,0 %	3,5 %
Andel barn 1-2 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 1-2 år (B)	83,6 %	87,3 %	95,7 %	83,7 %	84,6 %	84,6 %
Andel barn 3-5 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 3-5 år (B)	97,4 %	97,4 %	103,9 %	100,0 %	97,4 %	97,9 %

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

		Økonomiplan			
Tiltakstype		2021	2022	2023	2024
Vedtatt budsjett		50 652	50 652	50 652	50 652
Sum Budsjettendring i år		1 750	1 750	1 750	1 750
Konsekvensjustert budsjett		1 750	1 750	1 750	1 750
Konsekvensjustert ramme		52 402	52 402	52 402	52 402
Innsparingstiltak					
Etablering av ny sentrumsbarnehage	Innsparingstiltak	0	0	-1 800	-1 800
Reduksjon av lønnsutgifter til spesialpedagogisk hjelp	Innsparingstiltak	-327	0	0	0
Reduserte lønnsutgifter/bemanning	Innsparingstiltak	-1 288	-2 576	-3 864	-5 152
Sommerstengt barnehage i 2 uker	Innsparingstiltak	-100	-100	-100	-100
Økning makspris egenbetaling i tråd med sentrale retningslinjer	Innsparingstiltak	-300	-300	-300	-300
Sum Innsparingstiltak		-2 015	-2 976	-6 064	-7 352
Nye tiltak og realendringer budsjett		-2 015	-2 976	-6 064	-7 352
Ramme 2021-2024		50 387	49 426	46 338	45 050

Sammendrag budsjett

Tjenesten har foreslått innsparingstiltak noe utenfor gitt ramme fra kommunestyret. Dette må sees i sammenheng med demografisk utvikling, at tjenesten fikk en betydelig rammeøkning i reguleringen i 1. tertial 2020 og at andre tjenester har utfordringer med rammen som må dekkes av økte innsparinger i andre tjenester.

Innsparingstiltak

Etablering av ny sentrumsbarnehage

Kommunedirektøren ønsker å legge inn driftsmessige effekter av å legge ned to barnehager og erstatte denne med en ny. En forventer innsparinger både mht ledelse, vikarutgifter, inventarkjøp og drift og forvaltning av et nytt bygg til erstatning for to eldre barnehager.

Reduksjon av lønnsutgifter til spesialpedagogisk hjelp

Reduksjonen i lønnsutgifter til spesialpedagogisk hjelp er en midlertidig reduksjon, som ikke vil ha effekt videre i perioden. Bakgrunnen for tiltaket er utlån av spesialpedagog til grunnskoletjenesten i 75 % av stillingen ut skoleåret 2020/2021. Utlånet av spesialpedagog er en kvalitativ vurdering for å ivareta en god overgang mellom barnehage og skole for en barnegruppe.

Reduserte lønnsutgifter/bemanning

Reduserte lønnsutgifter kommer som en konsekvens av nedgang i barnetallet. Barnehagetjenesten har allerede redusert sine lønnsutgifter andre halvår 2020. Dette vil få helårsvirkning for 2021, trolig med en videre nedgang i bemanningsbehov fra høsten 2021. Tiltaket kan gjennomføres uten brudd på bemannings- eller pedagognorm. Det ventes en videre nedgang på om lag to årsverk per år i perioden.

Sommerstengt barnehage i 2 uker

Sommerstengt barnehage mellom 2 og 4 uker er et vanlig tiltak i de fleste kommuner. Sunndal kommune har hatt full åpningstid hele året utenom 5 fastsatte kurs- og planleggingsdager. Vi tilbyr tilsyn disse dagene. I mange kommuner er barnehagene stengt, eller foreldre organiserer og bemanner tilsynsordning i barnehagenes lokaler disse dagene. Det foreslås en kortere periode med stenging av barnehagene i fellesferien. Det vil gi en liten innsparing, da det vil redusere behovet for innleie av vikarer. Videre vil det gi større stabilitet i personalgruppa, ved at barna møter kjente ansatte når de er i barnehagene om sommeren. Det vil også være lettere å gjennomføre pedagogiske tiltak og spesialpedagogisk tilrettelegging med faste ansatte til stede gjennom hele sommeren.

Økning makspris egenbetaling i tråd med sentrale retningslinjer

Regjeringen foreslår en endring i makspris for barnehageplass fra 3135 kr/mnd til 3230 kr/mnd med virkning fra 01.01.2021. Samtidig foreslås det en høyere inntektsgrense for ordningen med gratis kjernetid, fra 548 500 til 583 650, slik at det vil omfatte flere husstander. Redusert foreldrebetaling videreføres. I Sunndal har 13 % av barna redusert pris så langt i høst. Erfaringsvis får vi nye søkere gjennom hele året. Økt inntektsgrense vil kompensere noe av inntektstapet ordningen medfører.

Helsetjenesten

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024
Driftsutgifter				
Lønn	67 221	67 021	67 021	67 021
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 955	1 955	1 955	1 955
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	19 927	19 927	19 927	19 927
Overføringsutgifter	-3 418	-3 418	-3 418	-3 418
Sum Driftsutgifter	85 685	85 485	85 485	85 485
Driftsinntekter				
Salgsinntekter	-1 924	-1 924	-1 924	-1 924
Refusjoner	-2 304	-2 304	-2 304	-2 304
Sum Driftsinntekter	-4 228	-4 228	-4 228	-4 228
Sum	81 457	81 257	81 257	81 257

Beskrivelse av dagens virksomhet

Helsetjenesten yter en rekke forebyggende, diagnostiske, rehabiliterende og kurative tjenester til innbyggerne i Sunndal. Noen eksempler er skolehelsetjeneste, jordmor, legevakt og fysioterapi.

Helsetjenesten arbeider også med samfunnsmedisin og helseberedskap f.eks. ved pandemi eller ulykker/ katastrofer.

Habiliteringsavdelingen organiseres i helsetjenesten fra januar 2020. Dette er innbyggere som mottar livslange, kommunale tjenester. Vi skal bidra til at innbyggeren kan trene opp og vedlikeholde ferdigheter og evne til mestring. Målet er å kunne leve et mest mulig selvstendig liv ut fra egne forutsetninger og ønsker.

Kostra-analyse

	Sunndal 2018	Sunndal 2019	Oppdal	Surnadal	Rauma	Kostragruppe 11
Prioritet						
Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-20 år (B)	2 271	2 870	3 227	3 326	3 729	3 139
Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-5 år (B)	8 598	10 761	12 671	13 171	15 041	12 683
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten (B)	5 610	6 556	7 813	13 634	7 533	11 454
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kommune helse (B)	2 718	3 527	3 991	2 903	3 692	3 407

Økonomiplan for 2021-2024

	Sunnadal 2018	Sunnadal 2019	Oppdal	Surnadal	Rauma Kostragruppe 11
Netto driftsutgifter til forebyggende arbeid, helse pr. innbygger (B)	375	697	377	208	197
Produktivitet					
Brutto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (f. 252) (B)	553 381	676 650	512 412	548 565	272 118
Brutto driftsutgifter per barn som ikke er plassert av barnevernet (funksjon 251) (B)	37 014	23 317	40 356	74 784	32 557
Brutto driftsutgifter til tiltak (funksjon 251, 252) per barn med tiltak (B)	153 613	186 650	145 947	256 400	84 769
Netto driftsutgifter (funksjon 244, 251, 252) per barn (0-22 år) med tiltak (B)	82 161	109 563	147 724	249 950	148 923
Dekningsgrad					
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst (B)	100,0 %	98,5 %	100,0 %	39,6 %	101,8 %
Barn med undersøkelse ift. antall innbyggere 0-17 år (B)	5,7 %	4,5 %	4,5 %	4,7 %	3,4 %
Reservekapasitet fastlege (B)	99	101	102	100	102
Årsverk av leger pr. 10 000 innbyggere. Funksjon 241	9,1	9,2	9,4	7,1	11,6
Folkehelseprofil					
Befolkning - Personer som bor alene, 45 år +	25,8	26,7	24,6	22,0	26,3
Oppvekst og levekår - Barn av enslige forsørgere	17,7	17,0	15,0	14,0	13,0
Oppvekst og levekår - Frafall i videregående skole	19,0 %	18,0 %	15,0 %	19,0 %	17,0 %
Oppvekst og levekår - Lavinntekt (husholdninger)	12,6	6,5	5,8	5,5	5,5

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

Tiltakstype	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024
Vedtatt budsjett	88 757	88 757	88 757	88 757
Sum Budsjettendring i år	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100
Konsekvensjustert budsjett	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100
Konsekvensjustert ramme	87 657	87 657	87 657	87 657
Innsparingstiltak				
Nedleggelse av Frisklivssentralen	-400	-400	-400	-400
Overgang fra turnus til dagtidsarbeid i Psykisk Helse	-500	-500	-500	-500
Redusert tjenesteomfang og samordningseffekter i turnus innen habilitering	-5 500	-6 500	-6 500	-6 500
Sum Innsparingstiltak	-6 400	-7 400	-7 400	-7 400
Nye tiltak				
Rekruttering legetjenesten	200	200	200	200
Styrking av psykisk helse for barn og unge	0	800	800	800
Sum Nye tiltak	200	1 000	1 000	1 000
Nye tiltak og realendringer budsjett	-6 200	-6 400	-6 400	-6 400
Ramme 2021-2024	81 457	81 257	81 257	81 257

Sammendrag budsjett

Tjenesten vil fra 01.01.2020 overta ansvaret for Habilitering fra Helse- og Omsorgstjenesten. Budsjett 2020 for dette området var på 50,2 mill kr.

Innsparingstiltak

Overgang fra turnus til dagtidsarbeid i Psykisk Helse

Omlegging av drift av Psykisk Helse-tilbudet. Bistand på kveld/helg vil bli ivaretatt av hjemmebasert omsorg.

Redusert tjenesteomfang og samordningseffekter i turnus innen habilitering

En sammenligning utarbeidet av KS-konsulenter viser at Sunndal kommune har inntil 24 % høyere ressursbruk til utviklingshemmede enn sammenlignbare kommuner. Faglige ressurser er engasjert for å vurdere tjenestetilbud og enkeltvedtak for å se om noe av dette kan revurderes for å sikre riktig ressursbruk. Det antas at det er potensiale for innsparinger ved å samordne og organisere ressursene på en bedre måte.

Nye tiltak

Rekruttering legetjenesten

Rekruttering legetjenesten: tilskuddsordning via helsedirektoratet, med 20 % egenfinansiering, ved opprettelse av ALIS stilling (allmennlege i spesialisering)

Styrking av psykisk helse for barn og unge

Styrking psykisk helse barn og unge: opprette ny stilling helsesykepleier fra 2022 eller innen psykisk helse barn og unge. Basert på tydelige føringer fra sentrale myndigheter. Finansiering gjennom kommunens rammetilskudd, dvs. ikke øremerking.

NAV

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024
Driftsutgifter				
Lønn	6 794	6 794	6 794	6 794
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 006	1 006	1 006	1 006
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	801	801	801	801
Overføringsutgifter	7 649	7 649	7 649	7 649
Sum Driftsutgifter	16 249	16 249	16 249	16 249
Driftsinntekter				
Salgsinntekter	-260	-260	-260	-260
Refusjoner	-1 473	-1 473	-1 473	-1 473
Sum Driftsinntekter	-1 733	-1 733	-1 733	-1 733
Sum	14 516	14 516	14 516	14 516

Beskrivelse av dagens virksomhet

NAV kontoret: NAV Sunndal har totalt 15 statlige- og kommunalt ansatte veiledere. Leder er også sjef for NAV Surnadal og NAV Tingvoll. Alle veilederne jobber med arbeidsrettet oppfølging uavhengig av brukernes diagnose og behov for oppfølging. De ansatte jobber på tvers av statlige og kommunale oppgaver.

Aktiv hverdag: Aktiv hverdag er et kommunalt sysselsettingstiltak som drives og benyttes av NAV i arbeidsrettede brukeroppfølging. Tilbud om deltakelse gis til personer som står uten skoleplass eller arbeid, og deltakelse her kan ofte være en av flere aktiviteter i den enkeltes aktivitetsplan.

Visjon og årsplanarbeid: NAV Sunndal skal gi et sømløst og helhetlig tjenestetilbud til brukere med behov for sammensatte tjenester. Vi skal ha fokus på «Arbeid først» og bidra til å gi gode levevilkår for vanskeligstilte. Brukerne skal møte serviceinnstilte, engasjerte og kompetente veiledere. Vårt årlige mål- og disposisjonsbrev og kommunebrevet er i tillegg til lokale føringer det som danner grunnlaget for årsplan.

I 2020 er vår økonomiske ramme på 14 900. På grunn av ubrukte lønnsmidler vil vi ved årsslutt være godt innenfor tildelt budsjett. For 2021 er vår ramme redusert med 1.0 mill. For å komme i mål foreslås avvikling av tilskudd til pensjonistsenteret og innsparing på lønnsmidler. For å få til dette er vi avhengige av en avtale mellom stat og kommune. Ytterligere innsparinger vil kunne skje ved naturlig avgang og en vurdering av ikke lovpålagte tjenester.

Kostra-analyse

	Sunndal 2018	Sunndal 2019	Oppdal	Surnadal	Rauma	Kostragruppe 11
Prioritet						
Netto driftsutgifter til råd, veiledning og sos.forebyggend arb. pr. innb, 20-66 år (B)	2 937	3 635	2 896	2 474	3 201	1 810
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år (B)	9 899	10 274	5 398	5 577	4 647	5 621
Netto driftsutgifter til tilbud til pers. med rusprobl. pr. innbyggere 20-66 år (B)	676	846	176	196	300	271
Produktivitet						
Brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr. mottaker (B)	34 727	60 118	43 567	24 434	24 848	42 868
Dekningsgrad						
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde (B)	36,0 %	32,4 %	19,4 %	44,1 %	30,4 %	38,9 %
Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere i alderen 20-66 år (B)	3,6 %	2,3 %	3,2 %	4,2 %	3,1 %	4,1 %

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

		Økonomiplan			
Tiltakstype		2021	2022	2023	2024
Vedtatt budsjett		14 926	14 926	14 926	14 926
Sum Budsjettendring i år		-10	-10	-10	-10
Konsekvensjustert budsjett		-10	-10	-10	-10
Konsekvensjustert ramme		14 916	14 916	14 916	14 916
Innsparingstiltak					
Avvikling tilskudd til Sunndal Pensjonistsenter	Innsparingstiltak	-400	-400	-400	-400
Reduserte lønnsutgifter/ bemanning	Innsparingstiltak	-600	-600	-600	-600
Sum Innsparingstiltak		-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Nye tiltak					
Tilskuddsordninger for etablering i bolig og boligutbedringer	Nye tiltak	300	300	300	300
Økt ramme til økonomisk sosialhjelp for flyktninger	Nye tiltak	300	300	300	300
Sum Nye tiltak		600	600	600	600
Nye tiltak og realendringer budsjett		-400	-400	-400	-400
Ramme 2021-2024		14 516	14 516	14 516	14 516

Sammendrag budsjett

Innsparingstiltak

Avvikling tilskudd til Sunndal Pensjonistsenter

Tilskuddet brukes til drift og vedlikehold av senteret og tiltak for pensjonistene. Det er vanskelig å vurdere hvor store konsekvenser en slik reduksjon vil innebære. Men det vil nok medføre en reduksjon, eller påvirke drift og vedlikehold. Økte egenandeler/priser og mere frivillig dugnadsarbeid vil nok være naturlige konsekvenser.

Reduserte lønnsutgifter/ bemanning

Innsparingen vil utgjøre om lag ett årsverk

Nye tiltak

Tilskuddsordninger for etablering i bolig og boligutbedringer

I 2020 endret Husbanken sin praksis når det gjelder tilskuddordningene: tilskudd til etablering i bolig, prosjektering til boligutbedring og utbedring av bolig – slik at eldre og funksjonshemmede kan bli boende hjemme lengre. Tilskuddene utbetales som en del av rammetilskuddet til kommunene. Tidligere ble dette utbetalt direkte fra Husbanken til kommunen etter søknad. I Sunndal er det NAV som fatter vedtak og foretar utbetalinger av slike tilskudd. Tiltaket omfatter en økning av rammen til NAV for å kunne tildele denne typen tilskudd.

Økt ramme til økonomisk sosialhjelp for flyktninger

Tidligere år har Innvandrertjenesten refundert NAV sine utgifter knyttet til økonomisk sosialhjelp for flyktninger. I budsjettreguleringen for 1. tertial 2020 ble NAV tilført en ramme på 600 tusen for å dekke disse utgiftene istedenfor å få disse refundert. Totale utgifter for dette formålet ser ut til å bli ca 900 tusen i 2020. Det budsjetteres derfor med samme utgift for 2021.

Helse- og omsorgstjenesten

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024
Driftsutgifter				
Lønn	144 542	138 062	137 722	137 722
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	12 564	12 564	12 564	12 564
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	10 102	10 102	10 102	10 102
Overføringsutgifter	-1 606	-1 606	-1 606	-1 606
Sum Driftsutgifter	165 602	159 122	158 782	158 782
Driftsinntekter				
Salgsinntekter	-19 295	-19 295	-19 295	-19 295
Refusjoner	-13 591	-13 591	-13 591	-13 591
Sum Driftsinntekter	-32 886	-32 886	-32 886	-32 886
Sum	132 717	126 237	125 897	125 897

Beskrivelse av dagens virksomhet

Helse- og omsorgstjenesten skal yte tjenester på følgende områder for rammen som er tildelt:

Hjemmebaserte tjenester med døgnbasert hjemmesykepleie, praktisk bistand, avlastning utenfor institusjon, støttekontakt, dagtilbud for demente og BPA-ordning. Det tilbys ulike velferdsteknologiske løsninger hverdagsrehabilitering og hverdagsmestring for å legge til rette egenmestring og mulighet til å bo hjemme så lenge som mulig. Hjemmerehabilitering er under utvikling og vil bli et viktig tiltak for å kunne gi innbyggerne mulighet til å få rehabiliteringen direkte i hjemmet etter utskrivning fra sykehus.

Habiliteringsavdelingen yter livslange tjenester til mennesker med utviklingshemming. De fleste bor i tilrettelagte omsorgsboliger med bemanning. Det ytes også ambulante tjenester til brukere som bor i bolig utenfor bofellesskapene. Ved Øran aktivitetshus er det åpnet dagtilbud 5 dager pr. uker for brukerne i habilitering og andre hjemmeboende med utviklingshemming. Habiliteringsavdelingen skal overflyttes til helsetjenesten fra 2021.

Ved Sunndal helsetun er det til totalt 76 institusjonsavdelinger fordelt på 5 avdelinger. Korttidsavdelingen har 16 plasser. Avdelingen ble redusert fra 22 til 16 plasser i juni 2020. Avdelingen benyttes til korttids plasser og mottak fra sykehus, lindrende pleie for døende, avlastning for hjemmeboende og buffer for pasienter som har fått innvilget langtids plass. Fra september 2020 har avdelingen også ansvar for videolegevakten i de perioder det ikke er tilstedeværende legevakst. Det er to avdelinger med til sammen 28 plasser for mennesker med demenssykdom. 4 av disse plassene er forbeholdt avlastning for hjemmeboende. Det er to somatiske avdelinger med til sammen 16 plasser for pasienter som har et stort fysisk pleiebehov. Erfaringer siste halvår viser god kapasitet på sykehjems plasser. Sammenlignet med andre kommuner har vi et høyt antall plasser. Det foreslås å utvikle en somatisk avdeling med 16 plasser. I tillegg er det et bemannet bofellesskap med 16 plasser.

Kjøkkenet ved Sunndal helsetun leverer mat til institusjonen, bofellesskapet og hjemmeboende

Tjenesten har spesialstillingene kreftkoordinator, demenskoordinator, ergoterapeuter og servicetekniker som yter tjenester på tvers av avdelingene.

Tjenesten har en egen tildelingsenhet som fatter vedtak etter helse- og omsorgstjenesteloven. Det aller meste av tjenester som ytes er lovpålagte tjenester.

I tillegg er det to rådgivere og to merkantile stillinger. En merkantil stilling foreslås nedlagt fra 2021.

Kostra-analyse

	Sunnadal 2018	Sunnadal 2019	Oppdal	Surnadal	Rauma Kostragruppe 11	
Prioritet						
Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)	15 372	18 156	16 390	15 055	17 606	15 974
Institusjoner (f253+261) - andel av netto driftsutgifter til plo (B)	46,7 %	42,9 %	34,3 %	47,4 %	48,7 %	41,5 %
Tjenester til hjemmeboende (f254) - andel av netto driftsutgifter til plo (B)	46,3 %	53,7 %	59,9 %	49,2 %	49,5 %	53,6 %
Produktivitet						
Korrigerte brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner) (B)	240 718	302 457	351 980	306 536	299 952	289 562
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass (B)	1 229 615	1 288 750	1 114 034	1 437 311	1 349 418	1 273 472
Dekningsgrad						
Andel beboere i institusjoner 80 år og over (B)	68,2 %	69,2 %	72,6 %	69,8 %	73,3 %	69,3 %
Andel beboere på institusjon under 67 år (B)	7,3 %	12,1 %	12,9 %	7,9 %		12,6 %
Andel brukere i institusjon som har omfattende bistandsbehov: Langtidsopphold (B)	88,9 %	86,8 %		68,0 %	86,8 %	90,1 %
Andel brukere i institusjon som har omfattende bistandsbehov: Tidsbegrenset opphold (B)	42,9 %	50,0 %		76,9 %	43,8 %	49,3 %
Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 0-66 år (B)	22,6 %	17,6 %	21,9 %	40,2 %	22,5 %	19,2 %
Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 67-79 år (B)	10,2 %	10,0 %	13,0 %	10,3 %	15,5 %	17,2 %
Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 80 år og over (B)	12,1 %	10,1 %	13,5 %	7,7 %	21,7 %	17,5 %
Mottakere av hjemmetjenester per 1000 innbyggere	58	55	43	47	55	51
Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over (B)	21,4 %	20,1 %	16,4 %	17,9 %	20,4 %	17,3 %
Økonomi						
Brukerbetaling i institusjon i forhold til korrigerte brutto driftsutgifter (B)	13,0	12,3	13,0	11,4	11,1	12,1

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

Tiltakstype	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024
Vedtatt budsjett	124 437	124 437	124 437	124 437
Sum Budsjettendring i år	10 810	10 810	10 810	10 810
Konsekvensjustert budsjett	10 810	10 810	10 810	10 810
Konsekvensjustert ramme	135 247	135 247	135 247	135 247
Innsparingstiltak				
Avvikling av 16 sykehjemsplasser ved Sunndal Helsetun inkl styrking av hjemmebasert omsorg med 3 årsverk	Innsparingstiltak	-2 000	-7 900	-7 900
Omlægging av drift ved kjøkkenet	Innsparingstiltak	-500	-800	-800
Reduksjon av lærlingeplasser pga reduksjon i antall avdelinger	Innsparingstiltak	-180	-360	-700
Reduksjon lønnsutgifter/bemanning knyttet til merkantile funksjoner	Innsparingstiltak	-500	-600	-600
Redusert tjenesteomfang BPA	Innsparingstiltak	-300	-300	-300
Reduserte lønnsutgifter - felles ledelse for avdeling C og E	Innsparingstiltak	-850	-850	-850
Økte egenbetalinger	Innsparingstiltak	-1 000	-1 000	-1 000
Sum Innsparingstiltak		-5 330	-11 810	-12 150
Nye tiltak				
Økning i ressurskrevende tjenester	Nye tiltak	2 800	2 800	2 800
Sum Nye tiltak		2 800	2 800	2 800
Nye tiltak og realendringer budsjett		-2 530	-9 010	-9 350
Ramme 2021-2024		132 717	126 237	125 897

Sammendrag budsjett

Fra 01.01.2021 vil Habilitering blir organisatorisk bli overført til Helsetjenesten. Total budsjetttramme i 2020 utgjorde 50,2 mill kr. Det største enkelttiltaket i økonomiplanen er nedlegging av institusjonsplasser og etablering av nye stillinger i hjemmebasert omsorg. Disse forholdene ble vedtatt i en egen sak i Kommunestyret i oktober 2020.

Innsparingstiltak

Avvikle generelt betalte matpauser på dagtid i hjemmesykepleien

Gir økt kapasitet på 30 minutter pr. ansatt på vakt. Erfaringer viser at ansatte i hjemmesykepleien har mulighet til avvikling av matpause uten forstyrrelser. Ansatte får ulønnet matpause og kan disponere tiden uten å være disponibel for arbeidsgiver. Det vil fortsatt være behov for at noen på vakt har betalt matpause, men det er ikke behov for at alle ansatte skal være disponible i matpausen sin.

Avvikling av 16 sykehjemsplasser ved Sunndal Helsetun inkl styrking av hjemmebasert omsorg med 3 årsverk

Vi har lyktes i satsningen på hjemmebaserte tjenester fremfor institusjon. Det er god kapasitet på institusjonsplasser. Det er få pasienter på korttidsavdelingen som venter på overflytting til langtidsavdeling. Det er reduksjon i antall innvilgede søknader om langtidsplass. Sammenlignet med andre kommuner har vi fortsatt høyere andel av innbyggere over 80 år i institusjon. Botid i institusjon er også noe høyere i Sunndal enn i andre kommuner. Målsettingen må være kortes mulig botid i institusjon i fremtiden. Det anbefales at deler av hjemmesykepleien styrkes med 3 årsverk for å ivareta økte behov i hjemmet. Det må settes økt fokus på velferdsteknologi, hjemmerehabilitering, hverdagsrehabilitering, hverdagsmestring, tiltakspakke demens og helhetlig pasientforløp. Ingen vil bli skrevet ut fra Sunndal helsetun. Det vil bli foretatt en fortløpende vurdering av om et rom som blir ledig skal nedlegges eller

om det skal overflyttes pasienter fra korttidsavdelingen som venter på plass. Det må påregnes at det vil ta fra 6-12 måneder å avvikle avdelingen. På sikt kan det vurderes om bygningsmassen kan benyttes til etablering av et bemannet bofellesskap.

Beslutning om gjennomføring av tiltaket ble gjort av Kommunestyret i oktober 2020.

Omlegging av drift ved kjøkkenet

Kantina for ansatte er nedlagt, tilberedning av varm lunsj gjøres på avdelingene, det er en reduksjon på 14 institusjonsplasser med fullpensjon. Det foreslås ytterligere reduksjon fra 2021 i bemanning og utgifter til innkjøp av mat hvis avdeling med 16 plasser er avviklet. Avvikle levering av møtemat til politiske uker. Overføre ansatt som drifter kantine ved ungdomsskolen til grunnskoletjenesten.

Reduksjon av lærlingeplasser pga reduksjon i antall avdelinger

Vil medføre redusert rekruttering av helsefagarbeidere, men det vurderes som tilstrekkelig for å rekruttering til ledige stillinger fremover. Sunndal kommune har mange lærlinger innenfor helsefagarbeideryrket sammenlignet med andre kommuner. Ved reduksjon av ei sykehjemsavdeling blir det færre avdelinger til å gjennomføre praksis. Det har vært utfordrende å rekruttere lærlinger i alle stillingene. Det er overskridelser i forhold til dagen budsjett på lærlinger, da det er flere voksne lærlinger som gir mindre støtte fra fylket.

Reduksjon lønnsutgifter/bemanning knyttet til merkantile funksjoner

Flere merkantile arbeidsprosesser er den senere tid digitalisert. Mindre i arbeid med vederlagsberegning grunnet reduksjon i 30 sykehjems plasser. Det er forslag om ytterligere reduksjon av 16 plasser i 2021. Merkantile oppgaver til habilitering overføres til helsetjenesten fra 2021.

Redusert tjenesteomfang BPA

En sammenligning utarbeidet av KS-konsulenter viser at Sunndal kommune har høyere ressursbruk enn sammenlignbare kommuner innen flere ulike tjenestetilbud. En legger derfor opp til å redusere omfanget til brukerstyrt personlig assistanse noe.

Reduserte lønnsutgifter - felles ledelse for avdeling C og E

Det er iverksatt felles ledelse av begge avdelinger for mennesker med demenssykdom. Det er en fordel å se avdelingene samlet og utnytte ressurser og kapasitet på tvers av avdelingene.

Økte egenbetalinger

Høyere egenandel på brukerbetaling. Sammenlignet med andre kommuner har Sunndal kommune lavere egenbetalingssatser.

Nye tiltak

Økning i ressurskrevende tjenester

Etter at rammevedtaket ble gjort i kommunestyret i juni 2020 har utgiftene til ressurskrevende tjenester økt mer enn forutsatt. Dette ble rapportert i 2. tertial 2020 og tatt hensyn til i budsjettreguleringen i oktober. Dette er tjenester som det ikke er tatt hensyn til i ramme-vedtaket og som må bygges inn i budsjettet for 2021. Dette henger videre sammen med at innsparingsforslagene i tjenesten samlet overstiger de 8 mill kr som ble vedtatt i rammen.

I tillegg har Regjeringen varslet en økning av innslagspunktet for det øremerkede statstilskuddet for ressurskrevende tjenester. For Sunndal antas dette å utgjøre ca 0,7 mill i tapte inntekter. Det er heller

ikke gjort endringer mht at tilskuddet bortfaller når bruker passerer 67 år. Dette vil også få en betydelig økonomisk effekt for Sunndal i 2021.

Både dette tiltaket og statstilskudd for ressurskrevende tjenester ligger budsjettmessig igjen i Helse- og omsorgstjenesten og er ikke splittet etter at Habilitering er overført til Helsetjenesten. Bakgrunnen er at tjenestene ytes både i Hjemmetjenesten og i Habilitering. Det må påregnes en budsjettregulering mellom de to budsjettområdene i løpet av 2021 når detaljene rundt dette er klarlagt.

Kulturtjenesten

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024
Driftsutgifter				
Lønn	14 967	14 942	14 942	14 942
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	3 510	3 510	3 510	3 510
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 295	1 295	1 295	1 295
Overføringsutgifter	6 446	6 446	6 446	6 446
Sum Driftsutgifter	26 218	26 193	26 193	26 193
Driftsinntekter				
Salgsinntekter	-7 487	-7 737	-7 737	-7 737
Refusjoner	-1 090	-1 090	-1 090	-1 090
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-8 577	-8 827	-8 827	-8 827
Sum	17 641	17 366	17 366	17 366

Beskrivelse av dagens virksomhet

Kulturtjenesten består av fem avdelinger: Bibliotek, idrett og friluftsliv, kulturhus med kino, kulturskole og ungdomsavdeling med ungdomssenter. Kulturtjenesten er også med i ledelsen for/utøvelsen av MOT, Sunndal alpinsenter og reiselivsarbeidet i kommunen. Det samarbeides med Nordmøre museum om drift av Leikvin bygdemuseum.

Tilbud og aktiviteter rettet mot barn og unge prioriteres. Dette i tråd med politiske føringer. Denne gruppen møter vi i alle våre avdelinger, også i samarbeid med frivilligheten og/eller andre tjenester. Kulturtjenesten samarbeider ofte på tvers av avdelingene og har jevnlig møter der tilbud og aktiviteter koordineres og utvikles.

Ellers jobber vi med service og tilbud til folk i alle aldre, og vi regner grovt med at over 100.000 besøkende er innom våre ulike tilbud i løpet av året. Da snakker vi babysvømmingen, rockebandet, ungdomskjelleren, bokbadet, teateropplevelsen, den gode filmopplevelsen med topp komfort og lyd, eldrefesten, konserten og toppturen til Trolltind. For å nevne noe. Med andre ord: Vi er til for alle. Og mener vi har både egenverdi og evne til å skape merverdi.

Vi legger også vekt på at det vi tilbyr skal være tilgjengelig for alle. Ikke samtidig, så klart – men over tid. Utleie av trenings- og idrettsanlegg til barn og unge opp til 18 år er derfor gratis, og det er ellers lave priser på mange av våre tilbud. Noen er gratis, slik som på biblioteket.

Kulturtjenesten tar folkehelseperspektivet på alvor. Kultur er den nye folkemedisinen, skrev WHO i en rapport tidligere i år. Store ord, som vi prøver å gjøre oss fortjent til.

Kostra-analyse

	Sunndal 2018	Sunndal 2019	Oppdal	Surnadal	Rauma	Kostragruppe 11
Prioritet						
Bibliotek brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)	465	486	276	389	257	360
Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)	308	305	177	75	646	601
Musikk- og kulturskoler brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)	954	919	643	503	551	585
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger i kroner	3 210	3 736	3 395	3 177	2 146	2 669
Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud barn og unge per innbygger 6-18 år (B)	1 772	1 722	1 264	576	758	774
Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per innbygger 6-15 år (B)	6 768	7 011	3 683	4 721	3 815	3 588
Netto driftsutgifter til naturforvaltning og friluftsliv per innbygger (B)	40	41	333	210	59	81
Produktivitet						
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per bruker (B)	16 790	17 709	14 451	473	19 507	19 958
Dekningsgrad						
Andel elever (brukere) i grunnskolealder i kommunens musikk- og kulturskole, av antall barn i al (B)	26,8 %	26,3 %	34,7 %	45,9 %	19,0 %	19,0 %

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

		Økonomiplan			
		2021	2022	2023	2024
Tiltakstype					
Vedtatt budsjett		17 971	17 971	17 971	17 971
Sum Budsjettendring i år		270	270	270	270
Konsekvensjustert budsjett		270	270	270	270
Konsekvensjustert ramme		18 241	18 241	18 241	18 241
Innsparingstiltak					
Avvikling tilskudd Sunndal Kulturråd og Idrettsråd	Innsparingstiltak	-60	-60	-60	-60
Endret driftsopplegg/reduisert bemanning Kulturhuset	Innsparingstiltak	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Omlegging drift av Frivilligsentral	Innsparingstiltak	-300	-300	-300	-300
Opphør av avtale om tjenestekjøp fra Fylkeskommunen til Kulturskolen	Innsparingstiltak	-1 190	-1 190	-1 190	-1 190
Redusert bemanning/ekstrahjelp ved Kulturhus og Svømmehall	Innsparingstiltak	-150	-150	-150	-150
Reduserte lønnskostnader kioskdirft kulturhuset	Innsparingstiltak	-250	-275	-275	-275
Sum Innsparingstiltak		-3 150	-3 175	-3 175	-3 175
Nye tiltak					
Drift av utfartssteder	Nye tiltak	250	250	250	250
Forventet inntektsstap - utleie (møterom, idrettsanlegg)	Nye tiltak	500	250	250	250
Forventet inntektsstap kino	Nye tiltak	300	300	300	300
Lærerstiller i Kulturskolen	Nye tiltak	1 200	1 200	1 200	1 200
Reduserte billettinntekter svømmehall/kulturhus	Nye tiltak	300	300	300	300
Sum Nye tiltak		2 550	2 300	2 300	2 300
Nye tiltak og realendringer budsjett		-600	-875	-875	-875
Ramme 2021-2024		17 641	17 366	17 366	17 366

Sammendrag budsjett

Innsparingstiltak

Avvikling tilskudd Sunndal Kulturråd og Idrettsråd

Disse rådene består av medlemmer som kan søke andre tilskuddsordninger innenfor kulturfeltet.

Endret driftsopplegg/redusert bemanning Kulturhuset

Kommunestyret vedtok forbindelse med 2. tertial-rapportering 2020 å tilpasse driften ved kulturhuset redusert aktivitet. Kommunedirektøren foreslår at driftsopplegget ved Kulturhuset endres. Kostnadsreduksjonen vil i hovedsak være knyttet til redusert bemanning. Dette kan medføre redusert åpningstid og færre dager med kinodrift. Tiltaket må også sees i sammenheng med ønsket om å samlokalisere biblioteket inn i Kulturhuset med forventet redusert ressursbruk totalt sett.

Omlegging drift av Frivilligsentral

Omleggingen består i å etablere en utlånssentral på biblioteket. Arbeidet er allerede i gang – med Sunndal mållag og Røde Kors som samarbeidspartnere. I tillegg vil vi etablere et tilbud for dem som må ha hjelp til søknadsskriving og søking på Tilskuddsportalen. Også dette vil biblioteket ta seg av. Dermed etablerer vi to tilbud som ville ha stått sentralt i en ordinær frivilligsentral. Alt dette innenfor dagens ramme.

Opphør av avtale om tjenestekjøp fra Fylkeskommunen til Kulturskolen

Avtalen med fylkeskommunen går ut ved nyttår og er knyttet til tjenestekjøp tilsvarende 1,5 stilling i kulturskolen. Rundt 80 elever er knyttet til denne innleieavtalen som startet i 1993. Skal dette tilbudet bestå, må størrelsen på kjøpet omgjøres til lønn/nye stillingshjemler.

Det er tilbudet i Ålvundfjord som blir hardest rammet. Det er i dag knyttet til en av møremusikerne, og angår 25 elever. Ellers vil det ramme ulike undervisningstilbud som band, gitar, trommer, treblås, Sunndal storband og keyboard. Det er per i dag ingen ledige lærerressurser som kan kompensere for dette

Redusert bemanning/ekstrahjelp ved Kulturhus og Svømmehall

Lavere bemanning inkludert redusert bruk av ekstrahjelp i svømmehall og kulturhus vil kunne medføre redusert åpningstid. Effekten vil bli forsøkt kompensert med endringer i driftsorganiseringen.

Reduserte lønnskostnader kioskdrift kulturhuset

Kommunestyret vedtok i behandlingen av 2. tertial 2020 å avvikle kioskdrift ved kulturhuset.

Nye tiltak

Drift av utfartssteder

Kommunen har bygd opp flere utfartsparkeringer med toalettanlegg. Utbyggingen har i hovedsak blitt gjort med statlige tilskuddsmidler. Driften av disse har ikke vært lagt inn i budsjettet tidligere og må nå inkluderes. De statlige tilskuddene medfører at det ikke kan tas egenbetaling i form av parkeringsavgift mv.

Forventet inntektstap - utleie (møterom, idrettsanlegg)

Med bakgrunn i Korona-pandemien forventes reduserte utleieinntekter også inn i 2021.

Forventet inntektstap kino

Med bakgrunn i Korona-pandemien forventes reduserte billettinntekter også inn i 2021 for kinoen

Lærerstillinger i Kulturskolen

Kulturskolen mister vesentlig tilbud til barn og unge gjennom oppsigelsen av avtalen med Møre og Romsdal Fylkeskommune om tjenestekjøp av lærerressurser. Kommunedirektøren foreslår derfor å opprette 1,5 årsverk som erstatning for dette med særskilt fokus på å opprettholde og videreutvikle tilbudet for barn og unge, samt tilbud utenfor sentrum.

Reduserte billettinntekter svømmehall/kulturhus

Med bakgrunn i Korona-pandemien forventes reduserte billettinntekter også inn i 2021 for både svømmehall og kulturhus

Tekniske tjenester

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024
Driftsutgifter				
Lønn	33 447	33 347	33 347	33 347
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	21 543	20 543	19 543	19 543
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	20 465	20 465	20 465	20 465
Overføringsutgifter	11 944	11 944	11 944	11 944
Sum Driftsutgifter	87 399	86 299	85 299	85 299
Driftsinntekter				
Salgsinntekter	-15 794	-15 994	-15 994	-15 994
Refusjoner	-17 444	-17 444	-17 444	-17 444
Sum Driftsinntekter	-33 238	-33 438	-33 438	-33 438
Sum	54 161	52 861	51 861	51 861

Beskrivelse av dagens virksomhet

Tekniske tjenester har ansvar for forvaltning, drift og vedlikehold av den kommunale bygningsmassen, gjennomføring av kommunale byggeprosjekter og drift, vedlikehold og utbygging av kommunens infrastruktur innenfor vann, avløp, veger og maskinstasjon, park og idrettsanlegg, elveforbygninger, kart og oppmåling og torgplasser.

Tekniske tjenester jobber for alle innbyggerne i Sunndal kommune der renhold- og vedlikeholdsavdelingen jobber inn mot alle brukerne av de kommunale byggene, mens de andre avdelingene i tekniske tjenester har alle innbyggerne i kommunen som brukergruppe.

Kostra-analyse

	Sunndal 2018	Sunndal 2019	Oppdal	Surnadal	Rauma	Kostragruppe 11
Prioritet						
Antall utrykninger: sum utrykninger til branner og andre utrykninger pr. 1000 innbyggere	20,1	15,9	12,3	9,6	14,6	15,9
Areal på formålsbygg per innbygger (m2)	7	7	5	7	7	6
Brutto driftsutgifter til funksjon 121, Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen, i kr. pr. i (B)	140	326	489	121	287	319
Brutto driftsutgifter til funksjon 130 Administrasjonslokaler, i kr. pr. innb (B)	584	606	404	452	372	439
Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)	1 119	1 292	949	1 024	618	712
Netto driftsutgifter til kart og oppmåling per innbygger (B)	131	192	-230	89	176	150
Netto driftsutgifter til kommunale idrettsbygg per innbygger (B)	820	1 011	449	938	490	518
Netto driftsutgifter til kommunale kulturbygg per innbygger (B)	486	666	1 229	560	300	370

Økonomiplan for 2021-2024

	Sunnal 2018	Sunnal 2019	Oppdal	Surnadal	Rauma Kostragruppe 11
Netto driftsutgifter til skolelokaler (222), per innbygger 6-15 år (B)	27 099	30 276	18 543	19 905	20 205
Produktivitet					
Brutto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate (B)	81 207	89 739	130 284	134 779	117 357
Utgifter til driftsaktiviteter i kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter (B)	587	506	728	689	75
Dekningsgrad					
Antall kilometer kommunal vei og gate per 1000 innbygger	20,41	20,18	9,57	16,05	17,27
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere (B)	24	25	23	20	16

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

		Økonomiplan			
Tiltakstype		2021	2022	2023	2024
Vedtatt budsjett		55 788	55 788	55 788	55 788
Sum Budsjettendring i år		2 473	2 473	2 473	2 473
Konsekvensjustert budsjett		2 473	2 473	2 473	2 473
Konsekvensjustert ramme		58 261	58 261	58 261	58 261
Innsparingstiltak					
Avvikling av kommunale veger - avvikling av vedlikehold	Innsparingstiltak	0	-1 000	-2 000	-2 000
Bemanningsreduksjoner innen renhold og vedlikehold	Innsparingstiltak	-1 200	-1 300	-1 300	-1 300
Lærlingplass ved bilverksted erstattes ikke.	Innsparingstiltak	-150	-150	-150	-150
Markedstilpasning av husleie i kommunale boliger	Innsparingstiltak	-800	-1 000	-1 000	-1 000
Reduksjon innleie av ekstrasjelp på park	Innsparingstiltak	-450	-450	-450	-450
Reduksjon kjøp av tjenester sommervedlikehold veg	Innsparingstiltak	-200	-200	-200	-200
Redusert standard vintervedlikehold veg i sentrum	Innsparingstiltak	-100	-100	-100	-100
Reduserte energikostnader	Innsparingstiltak	-300	-300	-300	-300
Reduserte lønnsutgifter/bemanningsreduksjon - tjenesteleder	Innsparingstiltak	-300	-300	-300	-300
Økte egenbetalinger for oppmåling mv	Innsparingstiltak	-600	-600	-600	-600
Sum Innsparingstiltak		-4 100	-5 400	-6 400	-6 400
Nye tiltak og realendringer budsjett		-4 100	-5 400	-6 400	-6 400
Ramme 2021-2024		54 161	52 861	51 861	51 861

Sammendrag budsjett

Tekniske tjenester ble etablert fra 01.10.2020 ved at Kommunalteknisk tjeneste og Eiendomstjenesten ble slått sammen. I Økonomiplanen er disse to dermed slått sammen til ett budsjettområde. I tillegg ønsker kommunedirektøren å skille ut selvkostområdene vann, avløp og feiing i et eget budsjettområde. Målet er å skille ut de områdene som skal være selvfinansierende over tid med gebyrinntekter og hvor kostnadsnivået ikke påvirker kommunens øvrige rammestyring. Og dermed samle oppgaver som må finansieres av kommunens frie inntekter i Tekniske tjenester og med det være omfattet av de samme prioriterings- og rammediskusjoner som kommunens øvrige virksomhet.

Innsparingstiltak

Avvikling av kommunale veger - avvikling av vedlikehold

Sunndal kommune har et omfattende kommunalt vegnett og vesentlige vedlikeholdsutgifter knyttet til disse. Særlig gjelder dette vintervedlikehold. Det vil bli utredet videre både mht å redusere standard på vedlikehold og evt. omklassifisering av noen av strekningene.

Bemanningsreduksjoner innen renhold og vedlikehold

Nedbemanning i renholdsavdeling og vedlikeholdsavdeling med en stilling hver ihht naturlig avgang som ikke erstattes.

Lærlingeplass ved bilverksted avvikles

Bilverkstedets framtid vil bli utredet. I den forbindelse er det ikke aktuelt å tilsette ny lærling.

Markedstilpasning av husleie i kommunale boliger

Husleie i kommunale boliger markedsreguleres når det kontraktsmessig er mulig. Endringer er varslet allerede i 2020, men virkningsdato vil variere.

Reduksjon innleie av ekstrahjelp på park

Ikke innleie av ekstrahjelp på park, noe som betyr at frekvens på vedlikehold av gressareal reduseres. Planlegges delvis å bli erstattet av robotgressklippere på store arealer som gressmatter ved enkelte skoler, fotballbaner på Sande mv. Samt en vurdering om det er arealer som ikke skal være et kommunalt ansvar å klippe.

Reduserte energikostnader

Strømkostnadene til kommunen forventes å bli redusert pga et generelt lavere nivå på strømprisen.

Reduserte lønnsutgifter/bemanningsreduksjon - tjenesteleder

Eiendomstjenesten og Kommunalteknisk tjeneste er administrativt slått sammen fra høsten 2020. Det betyr bl.a. reduksjon i administrative kostnader med en tjenesteleder mindre. Deler av kostnadene til tidligere teknisk sjef ble belastet selvkostområdet og gir dermed ikke innsparinger i totalrammen til tjenesten.

Økte egenbetalinger for oppmåling mv

En kartlegging har av tjenestens virksomhet innenfor flere områder har resultert i at flere tjenester kan ilegges egenbetaling og at potensialet for å øke inntektene er tilstede. Dette gjelder særlig innenfor kart/oppmåling og slam/utslipp.

Tekniske tjenester – VAF (vann, avløp, feiing)

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024
Driftsutgifter				
Lønn	6 531	6 531	6 531	6 531
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	5 059	4 659	4 359	4 359
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	-2 925	-2 925	-2 925	-2 925
Overføringsutgifter	4 606	4 606	4 606	4 606
Sum Driftsutgifter	13 271	12 871	12 571	12 571
Driftsinntekter				
Salgsinntekter	-19 304	-19 304	-19 304	-19 304
Refusjoner	-31	-31	-31	-31
Sum Driftsinntekter	-19 335	-19 335	-19 335	-19 335
Sum	-6 064	-6 464	-6 764	-6 764

Beskrivelse av dagens virksomhet

Tekniske tjenester ble etablert som et nytt administrativt område fra 01.10.2020 gjennom sammenslåing av kommunalteknisk tjeneste og eiendomstjenesten. Kommunedirektøren ønsker å skille ut vann, avløp og feiing som utgjør selvkostområdene. Renovasjon er etter tjenesteoverføring til ReMidt ikke et selvkostområde lengre. Det er også selvkost-aktiviteter innenfor kart og oppmåling og noen andre funksjoner, men disse er av mindre art.

Regnskapsteknikk føres alle direkte kostnader knyttet til vann, avløp og feiing på dette budsjettområdet, samt gebyrinntektene.

Gebyrinntektene skal i tillegg dekke indirekte kostnader som husleie, regnskapsføring, personaltjenester etc, samt kapitalkostnader og avskrivninger. Dette er kostnader som bokføres i andre deler av driftsregnskapet til kommunen. Budsjettområdet skal derfor ha et positivt resultat isolert sett som tilsvarer de kostnadene som ligger på sentrale deler av kommuneregnskapet.

Det er detaljerte beregninger og dokumentasjon som sikrer at gebyrinntektene hverken overstiger eller underdekker utgiftene på området og dette revideres i tillegg.

Selvkostregnskapet settes opp som en del av kommunens årsregnskap og kalkuleres særskilt. Evt overskudd eller underskudd blir balanseført og justert på framtidige gebyrinntekter.

Kostra-analyse

	Sunndal 2018	Sunndal 2019	Oppdal	Surnadal	Rauma	Kostragruppe 11
Prioritet						
Vann - Driftsutgifter per tilknyttet innbygger (kr/tilkn.innb) (B)	824	925		1 523	1 645	1 442
Produktivitet						
Avløp - Årsgebyr for avløpstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	2 501	2 550	2 056	3 840	3 642	3 819
Vann - Gebyrinntekter per innbygger tilknyttet kommunal vannforsyning (kr/tilkn.innb) (B)	1 146	1 168	1 552	1 650	2 361	2 105
Kvalitet						
Avløp - Estimert gjennomsnittsalder for spillvannsnett med kjent alder	52,0	53,0	24,0	10,0	20,0	
Avløp - Slamtørrstoff produsert per kubikkmeter avløpsvann	214					
Vann - Estimert vannlekkasje per meter ledning per år (m3/m/år) (B)	1,9	2,2	4,1	0,2	2,0	2,8

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000

		Økonomiplan			
Tiltakstype		2021	2022	2023	2024
Vedtatt budsjett		495	495	495	495
Sum Budsjettendring i år		-6 059	-6 059	-6 059	-6 059
Konsekvensjustert budsjett		-6 059	-6 059	-6 059	-6 059
Konsekvensjustert ramme		-5 564	-5 564	-5 564	-5 564
Innsparingstiltak					
Økt inntektpotensiale selvkostområdet	Innsparingstiltak	-500	-900	-1 200	-1 200
Sum Innsparingstiltak		-500	-900	-1 200	-1 200
Nye tiltak og realendringer budsjett		-500	-900	-1 200	-1 200
Ramme 2021-2024		-6 064	-6 464	-6 764	-6 764

Sammendrag budsjett

På budsjettområdet for Tekniske tjenester VAF (vann, avløp, feiing) skal

- Direkte kostnader med tjenesten
- Gebyrinntektene
- Bruk av eller avsetning til selvkostfond føres.

Indirekte kostnader (personal, økonomi, husleie etc), kalkulatoriske renter og avskrivninger skal ikke føres her, men føres i andre deler av kommunens driftsregnskap.

Dette medfører en overskuddet på budsjettområdet som skal gå til dekning av disse postene.

Tiltaket synliggjør at det har vært gjort store investeringer innenfor området med medfølgende rente og avskrivningskostnader som skal dekkes av gebyrinntektene.

Innsparingstiltak

Økt inntektspotensiale selvkostområdet

Beregningene i selvkostregnskapet har vært gjennomgått av ekstern kompetanse for å kartlegge potensiale for henføring av kostnader og justering av gebyrer. Forutsatt at kommunestyret slutter seg til innstillingen til nye gebyrsatser vil budsjettet for området kunne korrigeres opp noe.

Det medfører at flere kostnader kan innberegnes i det som kan innkreves gjennom gebyrene. I tillegg er det nye områder som tidligere ikke har vært gebyrbelagt (bl.a utslippstillatelser) som inkluderes i selvkostområdet.

Budsjettvedtak

Den nye kommunelovens kapittel 14 omhandler kommunens økonomiforvaltning. Økonomiplanen for de neste 4 år og årsbudsjettet for neste år skal behandles i kommunestyret innen utgangen av det forutgående år. Formannskapet innstiller i saken. Innstillingen skal offentliggjøres minst 14 dager før kommunestyrets behandling.

Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp. Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. De skal også vise utviklingen i kommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser. Vedtaket om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret. Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige.

Økonomiplanen skal deles inn i en driftsdel og en investeringsdel. Årsbudsjettet skal deles inn i et driftsbudsjett og et investeringsbudsjett og stilles opp på samme måte som i økonomiplanen. Økonomiplanen kan inngå i eller utgjøre kommuneplanens handlingsdel etter plan- og bygningsloven § 11-1 fjerde ledd.

Departementet har gitt forskrifter til økonomi og årsbudsjett. Her er det stilt detaljerte krav til hvilke oppstillinger og oversikter som skal følge budsjettvedtaket. I det følgende vises økonomiplanen og årsbudsjettet for 2021 ihht til disse forskriftene. Disse er til dels vesentlig omarbeidet fra reglene i den gamle kommuneloven og som årsregnskapet for 2019 ble presentert på. Årsregnskapet for 2020 og framover skal presenteres etter de nye oppstillingskravene. Ellers vil forslag til nytt økonomireglement for Sunndal kommune som er innstilt for kommunestyret 4. november gi detaljerte retningslinjer for økonomiplan og årsbudsjett.

§5-4 Bevilgningsoversikter - drift (1A)

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Oppr. budsjett 2020	Øk.plan 2021	Øk.plan 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024
Rammetilskudd	-227 780	-232 242	-234 339	-229 859	-230 378	-230 913
Inntekts- og formuesskatt	-193 964	-196 765	-199 960	-197 531	-195 655	-194 087
Eiendomsskatt	-73 850	-68 890	-72 690	-68 490	-64 290	-60 090
Andre generelle driftsinntekter	-54 832	-55 000	-39 422	-34 322	-30 422	-26 522
Sum generelle driftsinntekter	-550 425	-552 897	-546 411	-530 202	-520 745	-511 612
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	575 988	553 069	531 522	509 522	493 194	476 406
Avskrivninger	32 186	36 000	36 000	36 000	36 000	36 000
Sum netto driftsutgifter	608 173	589 069	567 522	545 522	529 194	512 406
Brutto driftsresultat	57 748	36 172	21 111	15 320	8 449	794
Renteinntekter	-7 331	-6 300	-2 600	-2 400	-2 200	-2 000
Utbytter	-4 404	-6 027	-6 400	-8 400	-8 400	-8 400
Renteutgifter	9 533	10 800	6 600	7 100	7 600	7 900
Avdrag på lån	23 441	24 100	23 600	24 700	25 800	27 000
Netto finansutgifter	21 239	22 573	21 200	21 000	22 800	24 500
Motpost avskrivninger	-32 186	-36 000	-36 000	-36 000	-36 000	-36 000
Netto driftsresultat	46 801	22 745	6 311	320	-4 751	-10 706
Overføring til investering	0	1 000	3 000	4 000	5 000	10 706
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-2 009	-4 370	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-29 036	-19 375	-9 311	-4 320	-249	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-31 045	-22 745	-6 311	-320	4 751	10 706
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	15 757	0	0	0	0	0

§5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B)

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Oppr. budsjett 2020	Øk.plan 2021	Øk.plan 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024
Kommunedirektørens stab	48 489	51 159	53 635	53 135	53 135	53 135
Politisk virksomhet	6 448	5 452	5 247	5 247	5 247	5 247
Innvandrertjenesten	39 160	34 469	23 319	23 119	22 219	21 719
Grunnskoletjenesten	99 384	97 752	91 772	85 822	80 122	80 122
Barnehagetjenesten	56 593	50 652	50 387	49 426	46 338	45 050
Helsetjenesten	90 014	88 757	81 457	81 257	81 257	81 257
NAV	13 137	14 926	14 516	14 516	14 516	14 516
Helse- og omsorgstjenesten	150 657	124 437	132 717	126 237	125 897	125 897
Kulturtjenesten	19 234	17 971	17 641	17 366	17 366	17 366
Tekniske tjenester	56 694	55 788	54 161	52 861	51 861	51 861
Tekniske tjenester - VAF	-4 154	495	-6 064	-6 464	-6 764	-6 764
Sentrale inntekter og utgifter	-6 000	4 597	12 734	7 000	2 000	-13 000
Finansposter	68	0	0	0	0	0
Investering	0	0	0	0	0	0
Sum bevilgninger drift, netto	569 722	546 455	531 522	509 522	493 194	476 406
Herav:						
Netto renteutgifter og -inntekter	3	0	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-4 994	-6 614	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-1 275	0	0	0	0	0
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	575 988	553 069	531 522	509 522	493 194	476 406

§5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2A)

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Oppr. budsjett 2020	Øk.plan 2021	Øk.plan 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024
Investeringer i varige driftsmidler	52 228	88 600	73 750	86 250	86 450	38 350
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 724	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Sum investeringsutgifter	54 952	90 600	75 750	88 250	88 450	40 350
Kompensasjon for merverdiavgift	-7 948	-15 320	-11 280	-16 100	-16 140	-6 520
Tilskudd fra andre	-5 865	0	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	-6 191	-1 000	-4 000	-2 000	-4 000	-2 000
Salg av finansielle anleggsmidler	-94	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-27 509	-78 280	-57 470	-66 150	-63 310	-21 124
Sum investeringsinntekter	-47 608	-94 600	-72 750	-84 250	-83 450	-29 644
Videreutlån	2 792	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Bruk av lån til videreutlån	0	0	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Avdrag på lån til videreutlån	3 143	4 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-5 396	-4 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Netto utgifter videreutlån	539	5 000	0	0	0	0
Overføring fra drift	0	-1 000	-3 000	-4 000	-5 000	-10 706
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	-7 883	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-7 883	-1 000	-3 000	-4 000	-5 000	-10 706
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0	0

§5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2B)

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Oppr. budsjett 2020	Øk.plan 2021	Øk.plan 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan Sum 2021- 2024
Kommunedirektørens stab							
IKT Orkide, investeringer	0	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Sum Kommunedirektørens stab	0	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Grunnskoletjenesten							
Grunnskolereformen - læremidler	0	0	1 000	500	0	0	1 500
Sum Grunnskoletjenesten	0	0	1 000	500	0	0	1 500
Barnehagetjenesten							
Ny barnehage i sentrum	0	20 000	2 000	33 000	65 000	0	100 000
Sum Barnehagetjenesten	0	20 000	2 000	33 000	65 000	0	100 000
Helsetjenesten							
Lege og helsesenter	373	40 000	40 000	31 000	0	0	71 000
Sum Helsetjenesten	373	40 000	40 000	31 000	0	0	71 000
Helse-og omsorgstjenesten							
Velferdsteknologi i Pleie og omsorgstjenesten	0	0	1 600	1 500	1 500	1 500	6 100
Ombygging Sunndal Helsetun	0	0	0	1 000	5 000	24 000	30 000
Sum Helse-og omsorgstjenesten	0	500	1 600	2 500	6 500	25 500	36 100
Kulturtjenesten							
Kulturhuset - scenerigg	0	0	300	1 500	0	0	1 800
Kulturhuset - samlokalisering med bibliotek	0	0	500	2 000	0	0	2 500
Sportshall - oppgradering	0	0	0	0	2 500	0	2 500
Sum Kulturtjenesten	0	500	800	3 500	2 500	0	6 800
Tekniske tjenester							
Trafikksikkerhetsplan	50	500	1 000	500	500	500	2 500
LED-gatelys	3 000	0	3 000	3 000	0	0	6 000
Enøk diverse bygg	0	400	300	300	0	400	1 000
Oppgradering kommunale bygg	-884	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
Kjøp av kommunale boliger	1 652	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
Kommunale veger og bruer	0	0	2 500	2 500	2 500	2 500	10 000
Utstyrs kjøp i Tekniske tjenester	2 099	1 700	1 200	700	700	700	2 800
Elveforebygging og rassikring	0	0	500	500	500	500	2 000
Sum Tekniske tjenester	5 917	6 600	12 000	11 000	7 700	8 100	38 800

Økonomiplan for 2021-2024

Tekniske tjenester - VAF							
Brekkykkjo renseanlegg	0	0	2 250	0	0	0	2 250
Gjøra renseanlegg	0	2 000	2 250	0	0	0	2 250
Sunndal vannverk - brønn	0	0	600	0	0	0	600
Villabyøran							
Årlig avsetning utbedring ledningsnett vann	0	0	2 500	2 500	2 500	2 500	10 000
Årlig avsetning utbedring ledningsnett avløp	0	0	1 250	1 250	1 250	1 250	5 000
Rehabilitering tilførselsledninger Killurda	0	0	5 000	0	0	0	5 000
Sum Tekniske tjenester - VAF	0	2 000	13 850	3 750	3 750	3 750	25 100
Org. oppsett mangler							
EDB-investeringer	1 169	0	0	0	0	0	0
Newton-rom	4 414	0	0	0	0	0	0
Elektronisk medisineringsstøtte	45	2 000	0	0	0	0	0
Litlorget	735	0	0	0	0	0	0
Sunndal kulturhus	671	0	0	0	0	0	0
Sande stadion " Letthus på hjul"	173	0	0	0	0	0	0
Div.parkering - parkeringsplass	4 112	0	0	0	0	0	0
Vegnavnskilting	455	0	0	0	0	0	0
Kommunale veger - Bygging/utbedring	3 634	3 500	0	0	0	0	0
Levika boligfelt	385	0	0	0	0	0	0
Innkjøp VA-bil	548	0	0	0	0	0	0
Nye VA-ledninger	1 433	0	0	0	0	0	0
Oldervegen							
Sunndal Vannverk - brønner	767	0	0	0	0	0	0
Villabyøran							
Diverse overvannsprosjekter	652	0	0	0	0	0	0
GS-veg langs fv. 311	89	0	0	0	0	0	0
Innløsning festet areal OVF	-87	0	0	0	0	0	0
Utomhusarbeider ved Løykja skole	763	0	0	0	0	0	0
Vannforsyning til Smiset	2 384	0	0	0	0	0	0
Stortuva barnehage	17 673	0	0	0	0	0	0
Holssand barnehage byggetrinn 2	608	0	0	0	0	0	0
Tilbygg brannstasjon	390	0	0	0	0	0	0
Sunndal pensjonistsenter, planlegg.oppgr.	576	0	0	0	0	0	0
Diverse ENØK	54	0	0	0	0	0	0
Apejungel, Sande skole	1 280	0	0	0	0	0	0
EPC fase 3	302	0	0	0	0	0	0
Barnevernet ombygging	113	0	0	0	0	0	0
Lekeapparat skole og barnehage	115	0	0	0	0	0	0
Tredal skole - ny ventilasjon	2 486	0	0	0	0	0	0
Sum Org. oppsett mangler	45 938	18 000	0	0	0	0	0
Sum 2B	52 228	88 600	73 750	86 250	86 450	38 350	284 800

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Oppr. budsjett 2020	Øk.plan 2021	Øk.plan 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan Sum 2021- 2024
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	0	0

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Oppr. budsjett 2020	Øk.plan 2021	Øk.plan 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan Sum 2021- 2024
Egenkapitaltilskudd KLP	2 255	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 724	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000

4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Oppr. budsjett 2020	Øk.plan 2021	Øk.plan 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan Sum 2021-2024
Sum 2B	0	0	0	0	0	0	0

§5-6 Økonomisk oversikt etter art - drift (3)

Beløp i 1000

	Regnskap 2019	Oppr. budsjett 2020	Øk.plan 2021	Øk.plan 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024
Rammetilskudd	-227 780	-232 242	-234 339	-229 859	-230 378	-230 913
Inntekts- og formuesskatt	-193 964	-196 765	-199 960	-197 531	-195 655	-194 087
Eiendomsskatt	-73 850	-68 890	-72 690	-68 490	-64 290	-60 090
Andre skatteinntekter	-17 182	-16 608	-16 730	-16 730	-16 730	-16 730
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-37 991	-38 392	-22 692	-17 592	-13 692	-9 792
Overføringer og tilskudd fra andre	-136 669	-106 570	-105 964	-105 964	-105 964	-105 964
Brukerbetalinger	-31 610	-30 293	-30 893	-31 193	-31 193	-31 193
Salgs- og leieinntekter	-64 387	-53 835	-54 335	-54 785	-54 685	-54 685
Sum driftsinntekter	-783 432	-743 594	-737 602	-722 143	-712 586	-703 453
Lønnsutgifter	454 182	413 223	390 098	376 982	369 254	367 966
Sosiale utgifter	105 169	113 856	116 225	116 225	116 225	116 225
Kjøp av varer og tjenester	165 632	150 372	153 325	145 691	136 991	121 491
Overføringer og tilskudd til andre	67 053	66 314	63 064	62 564	62 564	62 564
Avskrivninger	32 186	36 000	36 000	36 000	36 000	36 000
Sum driftsutgifter	824 222	779 766	758 713	737 463	721 035	704 247
Brutto driftsresultat	40 789	36 172	21 111	15 320	8 449	794
Renteinntekter	-7 331	-6 300	-2 600	-2 400	-2 200	-2 000
Utbytter	-4 404	-6 027	-6 400	-8 400	-8 400	-8 400
Renteutgifter	9 533	10 800	6 600	7 100	7 600	7 900
Avdrag på lån	23 441	24 100	23 600	24 700	25 800	27 000
Netto finansutgifter	21 239	22 573	21 200	21 000	22 800	24 500
Motpost avskrivninger	-32 186	-36 000	-36 000	-36 000	-36 000	-36 000
Netto driftsresultat	29 843	22 745	6 311	320	-4 751	-10 706
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	0	1 000	3 000	4 000	5 000	10 706
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-2 009	-4 370	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-29 036	-19 375	-9 311	-4 320	-249	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-31 045	-22 745	-6 311	-320	4 751	10 706
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	-1 202	0	0	0	0	0